

Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

► V ДИРЕКТИВА 2006/126/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 20 декември 2006 година
относно свидетелства за управление на превозни средства (преработена)
(текст от значение за ЕИП)
(ОВ L 403, 30.12.2006 г., стр. 18)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Директива 2009/113/ЕО на Комисията от 25 август 2009 година	L 223	31	26.8.2009 г.
► <u>M2</u>	Директива 2011/94/ЕС на Комисията от 28 ноември 2011 година	L 314	31	29.11.2011 г.
► <u>M3</u>	Директива 2012/36/ЕС на Комисията от 19 ноември 2012 година	L 321	54	20.11.2012 г.
► <u>M4</u>	Директива 2013/22/ЕС на Съвета от 13 май 2013 година	L 158	356	10.6.2013 г.
► <u>M5</u>	Директива 2013/47/ЕС на Комисията от 2 октомври 2013 година	L 261	29	3.10.2013 г.
► <u>M6</u>	Директива 2014/85/ЕС на Комисията от 1 юли 2014 година	L 194	10	2.7.2014 г.
► <u>M7</u>	Директива (ЕС) 2015/653 на Комисията от 24 април 2015 година	L 107	68	25.4.2015 г.
► <u>M8</u>	Директива (ЕС) 2016/1106 на Комисията от 7 юли 2016 година	L 183	59	8.7.2016 г.
► <u>M9</u>	Директива (ЕС) 2018/645 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 година	L 112	29	2.5.2018 г.
► <u>M10</u>	Директива (ЕС) 2018/933 на Комисията от 29 юни 2018 година	L 165	35	2.7.2018 г.

**ДИРЕКТИВА 2006/126/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
И НА СЪВЕТА**

от 20 декември 2006 година

**относно свидетелства за управление на превозни средства
(преработена)**

(текст от значение за ЕИП)

Член 1

Образец на свидетелството

1. Държавите-членки въвеждат национално свидетелство за управление на основата на образца на Общността, уреден в приложение I, в съответствие с разпоредбите на настоящата директива. Емблемата на страница 1 на образца на Общността на свидетелство за управление на превозно средство съдържа отличителния знак на държавата-членка, която издава свидетелството.

2. Без да се накърняват правилата за защита на данните, държавите-членки могат да въвеждат напомнящо устройство (микрочип), като част от свидетелство за управление, веднага след като изискванията относно микрочипа, посочени в приложение I, които са разработени, за да изменят несъществени елементи на настоящата директива, като я допълват, са постановени от Комисията в съответствие с процедурата, посочена в член 9, параграф 2. Тези изисквания предвиждат одобряване на типа на ЕО, което се предоставя, само ако се демонстрира способността да устои на опити за подправяне или изменение на данни.

3. Микрочипът съдържа хармонизираните данни на свидетелството за управление, определени в приложение I.

След консултация с Комисията, държавите-членки могат да съхраняват допълнителни данни, при условие че това по никакъв начин не препятства прилагането на настоящата директива.

В съответствие с процедурата, посочена в член 9, параграф 2, Комисията може да изменя приложение I, за да гарантира бъдещата оперативна съвместимост.

4. Със съгласието на Комисията държавите-членки могат да правят такива корекции на образца, уреден в приложение I, каквито са необходими за компютърната обработка на свидетелството за управление.

Член 2

Взаимно признаване

1. Свидетелствата за управление, издадени от държавите-членки, се признават взаимно.

2. Когато притежателят на валидно национално свидетелство за управление без административен срок на валидност, постановен в член 7, параграф 2, се установява в държава-членка, различна от тази, която е издала свидетелството за управление, държавата-членка домакин може да приложи спрямо свидетелството административните срокове за валидност, уредени в този член, чрез подновяване на свидетелството за управление след две години считано от датата, на която притежателят се е установил на нейна територия.

Член 3

Мерки против подправка

1. Държавите-членки предприемат всички необходими стъпки за избягване какъвто и да е риск от подправяне на свидетелството за управление, включително на образците на свидетелството за управление, издадени преди влизането в сила на настоящата директива. Те информират за това Комисията.
2. Материалът, използван за свидетелството за управление на превозно средство, както е постановено в приложение I, трябва да се подsigури срещу подправка при прилагането на спецификации, проектирани да изменят несъществени елементи на настоящата директива, като я допълват, които се определят от Комисията в съответствие с процедурата, упомената в член 9, параграф 2. Държавите-членки могат свободно да въвеждат допълнителни характеристики, свързани със сигурността.
3. Държавите-членки трябва да осигурят към 19 януари 2033 г. всички издадени или в обращение свидетелства за управление да отговарят на всички изисквания на настоящата директива.

Член 4

Категории, определения и минимална възраст

1. Свидетелството за управление, предвидено в член 1, разрешава управлението на превозни средства със силово задвижване в категориите, определени по-нататък. То може да бъде използвано от минималната възраст, посочена за всяка категория. „Превозно средство със силово задвижване“ означава самоходно превозно средство, придвижващо се по шосе на собствена тяга, с изключение на релсовите превозни средства.

2. Мотопеди:

(категория АМ)

— двуколесни или триколесни превозни средства с максимална проектна скорост не по-висока от 45 km/h, както е определено в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 2002/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 март 2002 г., относно одобряването на типа на дву-и триколесни моторни превозни средства⁽¹⁾ (като изключва тези с максимална проектна скорост по-малка или равна на 25 km/h) и леки четириколесни превозни средства, както са дефинирани в член 1, параграф 3, буква а) от Директива 2002/24/ЕО,

— минималната възраст, фиксирана за АМ, е 16 години.

3. Мотоциклети с кош или без кош и триколесни моторни превозни средства;

— „мотоциклет“ означава двуколесно превозно средство с кош или без кош, както е определено в член 1, параграф 2, буква б) от Директива 2002/24/ЕО,

⁽¹⁾ ОВ L 124, 9.5.2002 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2005/30/ЕО (ОВ L 106, 27.4.2005 г., стр. 17).

▼B

— „триколесно моторно превозно“ означава превозно средство с три симетрично разположени колела, както е определено в член 1, параграф 2, буква в) от Директива 2002/24/ЕО;

а) Категория А1:

— мотоциклети с обем на цилиндъра, който не превишава 125 cm^3 , с мощност, която не превишава 11 kW, и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,1 kW/kg,

— триколесни моторни превозни средства с мощност, която не превишава 15 kW,

— минималната възраст, определена за А1, е 16 години;

б) Категория А2:

— мотоциклети с мощност, която не превишава 35 kW и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,2 kW/kg и не извлича мощност повече от два пъти от превозното средство,

— минималната възраст, фиксирана за А1, е 18 години;

в) Категория А:

i) мотоциклети

— Минималната възраст за категория А е фиксирана на 20 години. Независимо от това, достъпът до управление на мотоциклети от тази категория е обвързан от наличието на минимум двегодишен опит с мотоциклети по свидетелство А2. Това изискване за предишен опит може да не важи, ако кандидатът е най-малко 24 годишен.

ii) Триколесни моторни превозни средства с мощност, превишаваща 15 kW

— Минималната възраст за триколесни моторни превозни с мощност, превишаваща 15 kW е фиксирана на 21 години.

4. Моторни превозни средства:

— „моторно превозно средство“ означава превозно средство със силово задвижване, което нормално се използва за превоз на пътници или стоки по шосе или да тегли по шосе превозни средства, предназначени за превоз на пътници или стоки. Този термин включва и тролейбуси, т.е. нерелсови превозни средства, които са свързани към електрически проводник. Тук не се включват селскостопански или горски трактори;

— „селскостопански или горски трактор“ означава превозно средство със силово задвижване, движещо се на колела или вериги и разполагащо най-малко с две оси, чиято основна функция се заключава в теглителната му сила, специално конструирано да тегли, тласка, носи или задвижва специален инвентар, машини или ремаркета, използвани във връзка със

▼B

селскостопански или горскостопански дейности и при което превозът по шосе на пътници или стоки, или тегленето по шосе на превозни средства, предназначени за превоз на пътници или стоки, е само второстепенна функция;

а) Категория В1:

- четириколесни превозни средства, както са определени в член 1, параграф 3, буква б) от Директива 2002/24/ЕО,
- минималната възраст, фиксирана за В1, е 16 години;
- категория В1 не е задължителна; в държави-членки, които не въвеждат тази категория свидетелствата за управление, то свидетелство категория В се изисква за управление на такива превозни средства;

б) Категория В:

моторни превозни средства с максимално разрешено тегло до 3 500 kg и проектирани и конструирани за превоз на не повече от осем пътника плюс водача; моторните превозни средства от тази категория могат да се комбинират с ремарке с максимална допустима маса, която не надвишава 750 kg.

Без да се накърняват разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства, моторни превозни в тази категория могат да образуват композиция с ремарке с максимална допустима маса, която надвишава 750 kg, при условие че максималното разрешено тегло на композицията не надвишава 4 250 kg. В случай че такава композиция превишава 3 500 kg, държавите-членки изискват, в съответствие с разпоредбите на приложение V, тази композиция да се управлява само след:

- завършване на обучение, или
- взет изпит по умения и поведение.

Държавите-членки могат също така да изискват както обучение, така и вземане на изпит по умения и поведение.

Държавите-членки указват правото да се управлява такава композиция на свидетелството за управление със съответния код на Общността.

Минималната възраст за категория В е фиксирана на 18 години.

в) Категория ВЕ:

- без да се накърняват разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства, композиция на моторни превозни, състояща се от влекач от категория В и ремарке или полуремарке, когато максималното разрешено тегло на ремаркетото или полуремаркетото не надвишава 3 500 kg;
- Минималната възраст за категория ВЕ е фиксирана на 18 години

▼B

г) Категория C1:

моторни превозни средства, различни от тези в категории D1 или D, с максимално разрешено тегло над 3 500 kg, но по-голямо от 7 500 kg, които са проектирани и конструирани за превоз на не повече от осем пътника плюс водача; моторните превозни средства от тази категория могат да се комбинират с ремарке с максимална допустима маса, която не надвишава 750 kg.

д) Категория C1E

— без да се накърняват разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства, композиция на моторни превозни, когато влекачът е от категория C1 и неговото ремарке или полуремарке има максималното разрешено тегло на ремаркетото или полуремаркетото над 750 kg, при условие че разрешеното тегло на композицията не надвишава 12 000 kg.

— без да се накърняват разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства, композиция на моторни превозни, когато влекачът е от категория B и неговото ремарке или полуремарке има максималното разрешено тегло на ремаркетото или полуремаркетото над 3 500 kg, при условие че разрешеното тегло на композицията не надвишава 12 000 kg.

▼M9

— минималната възраст за категории C1 и C1E е 18 години;

▼B

е) Категория C:

— моторни превозни средства, различни от тези в категории D1 или D, с максимално разрешено тегло над 3 500 kg, които са проектирани и конструирани за превоз на не повече от осем пътника плюс водача; моторните превозни средства от тази категория могат да се комбинират с ремарке с максимална допустима маса, която не надвишава 750 kg;

ж) Категория CE

— без да се накърняват разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства, композиция на моторни превозни, когато влекачът е от категория C и неговото ремарке или полуремарке има максималното разрешено тегло на ремаркетото или полуремаркетото над 750 kg,

▼M9

— минималната възраст за категории C и CE е 21 години.

▼B

з) Категория D1:

моторни превозни средства, проектирани и конструирани за превоз на не повече от 16 пътници плюс водача и с максимална ширина не превишаваща 8 м; към моторните превозни средства от тази категория може да се прикачва ремарке, чиято допустима максимална маса не надвишава 750 kg;

▼B

и) Категория D1E

- без да се накърняват разпоредбите на правилата за одобряване на тип за съответните превозни средства, композиции от превозни средства, при които влекачът е от категория D1 и ремаркетото е с допустима максимална маса над 750 kg.

▼M9

- минималната възраст за категории D1 и D1E е 21 години;

▼B

й) Категория D

моторни превозни средства, проектирани и конструирани за превоз на повече от осем пътници плюс водача; към моторните превозни средства, които могат да се управляват със свидетелство от категория D може да се прикачва ремарке, чиято допустима максимална маса не надвишава 750 kg;

к) Категория DE:

- без да се накърняват разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства, композиции от превозни средства, при които теглещото превозно средство е от категория D и неговото ремарке има допустима максимална маса над 750 kg,

▼M9

- минималната възраст за категории D и DE е 24 години;

▼B

5. Със съгласието на Комисията държави-членки могат да изключват от прилагането на настоящия член някои специфични превозни средства със силово задвижване, като специални превозни средства за инвалиди.

Държавите-членки могат да изключват от прилагането на настоящата директива превозни средства, използвани от или под контрола на въоръжените сили и гражданската отбрана.

6. Държавите-членки могат да повишават или намаляват минималната възраст за издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство:

а) за категория AM надолу до 14 години или нагоре до 18 години;

б) за категория B1 нагоре до 18 години;

в) за категория A1 нагоре до 17 или 18 години;

- ако има две години разлика между минималната възраст за категория A1 и минималната възраст за категория A2, и

- има изискване за минимум двегодишен опит на мотоциклети от категория A2 преди да може да бъде даден достъп до управление на мотоциклети от категория A, както е посочено в член 4, параграф 3, буква в), i);

г) за категория B и BE възрастта може да се намали до 17 години.

▼B

Държавите-членки могат да намаляват минималната възраст за категория С до 18 години и за категория D до 21 години по отношение на:

- а) моторни превозни средства, използвани от противопожарната служба и превозни средства, използване за поддържане на обществения ред;
- б) превозни средства, преминаващи през пътни изпитвания с цел ремонт или техническо обслужване.

Свидетелства за управление на моторно превозно средство, издадени на лица на по-ниска възраст от постановената в параграфи 2—4 в съответствие с настоящия параграф, са валидни само на територията на издаващата държава-членка, докато притежателят на свидетелство за управление на моторно превозно средство достигне минималната възрастова граница, постановена в параграфи от 2 до 4.

Държави-членки могат да признават валидността на тяхна територия на свидетелства за управление на превозно средство, издадени на водачи под минималните възрасти, постановени в параграфи 2—4.

▼M9

7. Чрез дерогация от изискването за минимална възраст, предвидено в параграф 4, букви ж), и) и к) от настоящия член, минималната възраст за издаване на свидетелство за управление на превозно средство съответно за категории С и СЕ, D1 и D1Е, както и D и DE е минималната възраст, предвидена за управлението на такива превозни средства от притежатели на УПК, установена съответно в член 5, параграф 2, член 5, параграф 3, буква а), подточка i), първа алинея, член 5, параграф 3, буква а), подточка ii), първа алинея или член 5, параграф 3, буква б) от Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, в зависимост от случая.

Когато в съответствие с член 5, параграф 3, буква а), подточка i), втора алинея или член 5, параграф 3, буква а), подточка ii), втора алинея от Директива 2003/59/ЕО държава членка разрешава управление на нейната територия от по-ранна възраст, валидността на свидетелството за управление на превозно средство е ограничена до територията на издаващата държава членка, до деня, в който притежателят на свидетелството навърши съответната минимална възраст, посочена в първа алинея от настоящия параграф, при условие че има УПК.

▼B*Член 5***Условия и ограничения**

1. В свидетелството за управление се указват условията, при които водачът има право да управлява МПС.
2. Ако поради физическо увреждане е разрешено управлението само на определени видове моторни превозни средства или приспособени моторни превозни средства, изпитите за проверка на уменията и поведението, предвидени в член 7, се провеждат на такива превозни средства.

⁽¹⁾ Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2003 г. относно начална квалификация и продължаващо обучение на водачи на някои пътни превозни средства за превоз на товари или пътници, за изменение на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета и Директива 91/439/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 76/914/ЕИО на Съвета (ОВ L 226, 10.9.2003 г., стр. 4).

Член 6

Етапи и еквивалентност между категории

1. Издаването на свидетелства за управление на превозно средство подлежи на следните условия:

- а) свидетелства за категории C1, C, D1 и D се издават само на водачи, които вече имат право да управляват моторни превозни средства от категория B;
- б) свидетелства за категории BE, C1E, CE, D1E и DE се издават само на водачи, които вече имат право да управляват моторни превозни средства, съответно от категории B, C1, C, D1 и D.

2. Валидността на свидетелствата за управление се определя, както следва:

- а) свидетелствата за категории C1E, CE, D1E или DE са валидни и за композиции от превозни средства от категории BE;
- б) свидетелствата за категория CE са валидни и за категория DE, ако притежателите им имат право да управляват моторни превозни средства от категория D;
- в) свидетелствата за категории CE и DE са валидни и за композиции от моторни превозни средства от категории съответно C1E, D1E;
- г) свидетелства за всички категории са валидни за превозни средства от категория AM. Независимо от това, за свидетелства за управление на превозно средство, издадени на нейна територия, държава-членка може да ограничи еквивалентността за категория AM на категории A1, A2 и A, ако тези държава-членка наложи практически изпит като условие за получаване на категория AM;
- д) свидетелства за категории A2 са валидни също така за категория A1;
- е) свидетелства за категории A, B, C или D са валидни съответно за категории A1, A2, B1, C1 или D1.

3. За управление на тяхна територия, държавите-членки могат да дават следните еквивалентности:

- а) триколесни моторни превозни средства по свидетелство за категория B, на триколесни моторни превозни средства с мощност, превишаваща 15 kW, при условие че притежателят на свидетелството за категория B е най-малкото 21-годишен;
- б) категория мотоциклети A1 по свидетелство за категория B.

Тъй като настоящият параграф е валиден само на тяхната територия, държави-членки няма да посочват на свидетелствата за управление на превозно средство, че притежателят има право да управлява тези моторни превозни средства.

4. Държавите-членки могат, след консултации с Комисията, да разрешават управлението на тяхна територия на:

▼B

- а) превозни средства от категория D1 (с максимално разрешено тегло 3 500 kg, без специално оборудване за превоз на пътници с увреждания) от лица над 21 години, притежаващи свидетелство за управление категория В, получено най-малко две години по-рано, при условие че превозните средства се използват от организации с нестопанска цел за социални нужди и водачът предоставя услугите си на доброволни начала;
- б) превозни средства с максимално разрешено тегло над 3 500 kg от лица над 21 години, притежаващи свидетелство за управление категория В, получено най-малко две години по-рано, при условие че основното предназначение на превозните средства е да се използват само стационарно в зони за обучение или възстановяване, същите се експлоатират от организации с нестопанска цел за социални нужди и са модифицирани така че да не могат да превозват повече от девет пътника или товар, освен абсолютно необходимия за изпълнение на предназначението им;

▼M9

- в) превозни средства с алтернативно гориво, посочени в член 2 от Директива 96/53/ЕО на Съвета ⁽¹⁾, с максимално допустима маса над 3 500 kg, но ненадвишаваща 4 250 kg, предназначени за превоз на товари, работещи без ремарке, с притежатели на свидетелство за управление на моторно превозно средство категория В, което е било издадено най-малко две години по-рано, при условие че масата над 3 500 kg се дължи само на повишението на масата на задвижващата система в сравнение със задвижващата система на превозно средство със същите размери, което е оборудвано с конвенционален двигател с вътрешно горене с принудително запалване или със запалване чрез сгъстяване, и при условие че по отношение на същото превозно средство не се увеличава товарният капацитет.

▼B*Член 7***Издаване, валидност и подновяване**

1. Свидетелства за управление на превозно средство се издават само на кандидатите:

- а) които са взели изпит по умения и поведение и теоретичен изпит и отговарят на медицинските стандарти в съответствие с разпоредбите на приложения II и III;
- б) които са взели теоретичен изпит по отношение на категория АМ; държавите-членки могат да изискват кандидатите да вземат изпит по умения и поведение и преминат през медицински преглед за тази категория.

За триколесни и четириколесни моторни превозни в рамките на тази категория държавите-членки могат да налагат разграничителен изпит на умения и поведение. За диференциация на превозни средства в категория АМ на свидетелството за управление на превозно средство може да се вмъкне национален код;

⁽¹⁾ Директива 96/53/ЕО на Съвета от 25 юли 1996 г. относно максимално допустимите размери в националния и международен трафик на някои пътни превозни средства, които се движат на територията на Общността, както и максимално допустимите маси в международния трафик (ОВ L 235, 17.9.1996 г., стр. 59).

▼B

- в) които са взели само изпит по умения и поведение по отношение на категория А2 или категория А или преминали обучение съгласно приложение VI, при условие че имат придобит минимум двегодишен опит на мотоциклет от категория А1 или категория А2 съответно;
  - г) които са преминали обучение или взели изпит по умения и поведение, или са преминали обучение или взели изпит по умения и поведение в съответствие с приложение V по отношение на категория В за управление на композиция на превозни средства, както е дефинирана във втората алинея на член 4, параграф 4, буква б);
  - д) които имат обичайно място на пребиваване на територията на държавата-членка, издаваща свидетелството или могат да представят доказателства, че са учили там за срок най-малко шест месеца.
2. а) Считано от 19 януари 2013 г. свидетелства, издадени от държави-членки за категории АМ, А1, А2, А, В, В1 и ВЕ имат срок на административна валидност 10 години;

Държава-членка може да избере да издава такива свидетелства със срок на административна валидност до 15 години;

- б) Считано от 19 януари 2013 г. свидетелства, издадени от държави-членки за категории С, СЕ, С1, С1Е, D, DE, D1, D1Е имат срок на административна валидност 5 години;
  - в) Подновяването на свидетелство за управление на превозно средство може да задейства нов срок на административна валидност за друга категория или категории, за които притежателят на свидетелството има право на управление, доколкото това е в съответствие с условията, постановени в настоящата директива;
  - г) Наличието на микрочип в съответствие с член 1 не е предварително условие за валидността на свидетелство за управление на превозно средство. Загубата или невъзможността да се чете микрочипа, или друга повреда върху него не засяга валидността на документа.
3. Подновяването на свидетелства за управление на превозно средство, когато техния срок изтече, подлежи на:
- а) продължаващо спазване на минималните стандарти на физическа и умствена годност за управление, постановени в приложение III за свидетелства за управление на превозно средство от категории С, СЕ, С1, С1Е, D, DE, D1, D1Е; и
  - б) обичайно пребиваване на територията на държавата-членка, издаваща свидетелството или доказателства, че кандидатите са учили там за срок най-малко шест месеца.

▼B

Държавите-членки могат при подновяване на свидетелства за управление на превозно средство от категории AM, A1, A2, A, B, B1 и BE да изискват преглед като прилагат минималните стандарти на физическа и умствена годност за управление, постановени в приложение III.

Държавите-членки могат да ограничат срока на административна валидност, постановен в параграф 2, на свидетелства за управление на превозно средство за нови водачи от всички категории, за да прилагат специфични мерки към такива водачи с цел подобряване на пътната безопасност.

Държавите-членки могат да ограничат срока на административна валидност на издаденото първо свидетелство за управление на превозно средство на нови водачи за категории C и D до 3 години, за да могат да прилагат специфични мерки към такива водачи с цел подобряване на пътната безопасност.

Държавите-членки могат да ограничат срока на административна валидност, постановен в параграф 2, на индивидуалните свидетелства за управление на превозно средство за всички категории, ако сметат за необходимо да прилагат увеличена честота на медицински проверки или други специфични мерки, като ограничения за нарушители на пътното движение.

Държавите-членки могат да намалят срока на валидност, постановен в параграф 2, на свидетелства за управление на превозно средство на притежатели, които пребивават на тяхна територия и са достигнали 50-годишна възраст, за да прилагат увеличена честота на медицински проверки или други специфични мерки, като опреснителни курсове. Този намален срок на валидност може да се прилага само при подновяване на свидетелство за управление на превозно средство.

4. Без да се накърнява националното наказателно и полицейско законодателство, държавите-членки могат, след консултации с Комисията, при издаване на свидетелства за управление на превозно средство да прилагат националната си уредба по въпроси извън упоменатите в настоящата директива.

5. а) Никой не може да притежава повече от едно свидетелство за управление на превозно средство.

б) Държава-членка отказва издаването на свидетелство, когато установи, че кандидатът вече притежава свидетелство за управление на превозно средство.

в) Държавите-членки предприемат необходимите мерки в съответствие с буква б). Необходимите мерки по отношение на издаването, подмяната, подновяването или заменянето на свидетелство за управление на моторно превозно средство имат за цел да се провери с други държави-членки, когато има обосновани основания за съмнения, че кандидатът вече притежава друго свидетелство за управление на моторно превозно средство;

г) За да се улеснят проверките в съответствие с буква б), държавите-членки използват мрежата за свидетелства за управление на превозно средство на ЕС, след като тя започне да работи.

Без да се накърнява член 2, държава-членка, която издава свидетелство, полага необходимото старание, за да гарантира, че лицето изпълнява изискванията, постановени в параграф 1 от настоящия член, и прилага своите национални разпоредби относно анулирането или отнемането на правото на управление на превозно средство, ако установи, че свидетелството е било издадено, без да са изпълнени изискванията.

Член 8

Адаптиране към научния и технически прогрес

Измененията, необходими за адаптирането на приложения I - VI към научния и технически прогрес, се одобряват в съответствие с процедурата, посочена в член 9, параграф 2.

Член 9

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет по свидетелствата за управление на превозно средство.
2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилага член 5а, параграфи 1 до 4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се взема предвид разпоредбата на член 8 от него.

Член 10

Изпитващи

От влизането в сила на настоящата директива изпитващите по управление на превозно средство отговарят на минималните стандарти, постановени в приложение IV.

Изпитващите по управление на превозно средство, които вече работят като такива преди 19 януари 2013 г., подлежат само на изискванията относно осигуряване на качество и предприемане на мерки за редовно повишаване на квалификацията.

Член 11

Различни разпоредби относно замяна, отнемане, подмяна и признаване на свидетелства за управление на превозно средство

1. Когато притежател на валидно национално свидетелство за управление, издадено от държава-членка, установи обичайното си пребиваване в друга държава-членка, той може да поиска замяна на неговото свидетелство за управление на моторно превозно средство с еквивалентно свидетелство. Държавата-членка, която извършва замяната, проверява за коя категория е все още валидно предаденото свидетелство.
2. При спазване на принципа на териториално действие на наказателното и полицейското законодателство, държавата-членка по обичайно пребиваване може да прилага своята национална уредба относно ограничаване, временно отнемане, отнемане или анулиране на правото на управление на моторно превозно средство на притежател на свидетелство за управление, издадено от друга държава-членка, и при необходимост да замени свидетелството за управление с тази цел.
3. Извършващата замяната държава-членка връща старото свидетелство на органите на държава-членка, която го е издала, като посочва причините за това.
4. Държава-членка отказва издаването на свидетелство за управление на моторно превозно средство на кандидат, на когото свидетелство за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето в друга държава-членка.

▼B

Държава-членка отказва да признае валидността на свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено от друга държава-членка на лице, на което свидетелството за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето на територията на предишната държава.

Държава-членка може да откаже издаването на свидетелство за управление на превозно средство на кандидат, на когото свидетелство е анулирано в друга държава-членка.

5. Подмяна на свидетелство за управление на моторно превозно средство, което например е било изгубено или откраднато, може да се направи при компетентните органи на държавата по обичайно пребиваване на притежателя; тези органи извършват подмяната на база информацията, с която разполагат, или, ако случат го изисква, на база доказателства от компетентните власти на държавата-членка, която е издала оригиналното свидетелство.

6. Когато държава-членка извърши подмяна на свидетелство за управление на превозно средство, издадено от трета страна, със свидетелство за управление на превозно средство по образец на Общността, тази смяна се вписва в последното, както и при всички последващи подновявания и подмени.

Такава подмяна може да бъде направена, само ако свидетелството за управление на превозно средство, издадено от трета държава, бъде предадено на компетентните органи на държавата-членка, която извършва подмяната. Ако притежателят на такова свидетелство прехвърли обичайно си пребиваване в друга държава-членка, последната не е длъжна да прилага принципа на взаимно признаване, постановен в член 2.

*Член 12***Обичайно пребиваване**

По смисъла на настоящата директива „обичайно пребиваване“ означава мястото, където дадено лице обикновено живее, тоест повече от 185 дни през календарна година, поради лични или трудови връзки, или ако лицето няма трудови връзки, поради лични връзки, които сочат тясна обвързаност на лицето с мястото, където то живее.

Независимо от това, за обичайно пребиваване на лице, чиито трудови връзки са на различно място от личните му връзки и което вследствие на това последователно пребивава на различни места в две или повече държави-членки, се счита мястото, където са личните му връзки, при условие че лицето редовно се връща там. Спазването на последното условие не е необходимо, ако лицето пребивава в дадена държава-членка за изпълнение на задача с определена продължителност. Следването в университет или друго учебно заведение не се счита за смяна на обичайно пребиваване.

*Член 13***Еквивалентност между свидетелства за управление на превозно средство, които не са по образца на Общността**

1. Със съгласието на Комисията държавите-членки приравняват категориите по свидетелствата, издавани преди влизането в сила на настоящата директива, с категориите, дефинирани в член 4.

След консултиране с Комисията, държавите-членки могат да внасят в своите национални законодателства корекции, необходими за прилагането на разпоредбите на член 11, параграфи 4, 5 и 6.

▼B

2. Всички права за управление на моторно превозно средство, дадени преди 19 януари 2013 г. не се отнемат и по никакъв начин не се квалифицират с разпоредбите на настоящата директива.

*Член 14***Преглед**

Комисията докладва по прилагането и изпълнението на настоящата директива, включително относно нейното въздействие върху пътната безопасност, не по-рано от 19 януари 2018 г.

▼M9*Член 15***Взаимопомощ**

1. Държавите членки си помагат взаимно при прилагането на настоящата директива и при необходимост обменят информация за свидетелствата, които издават, заменят, подменят, подновяват или отнемат. Те използват мрежата за свидетелства за управление на превозно средство на ЕС, създадена за тези цели, след като мрежата започне да функционира.

2. Мрежата може също да се използва и при обмена на информация за целите на контрола съгласно законодателството на Съюза.

3. Държавите членки гарантират, че обработването на лични данни съгласно настоящата директива се извършва единствено за целите на изпълнението на настоящата директива и директиви 2003/59/ЕО и (ЕС) 2015/413 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Всяко обработване на лични данни, извършвано в рамките на настоящата директива, трябва да е в съответствие с регламенти (ЕС) 2016/679 ⁽²⁾ и (ЕО) № 45/2001 ⁽³⁾ на Европейския парламент и на Съвета.

4. Достъпът до мрежата е защитен. Държавите членки могат да предоставят достъп само на компетентните органи, отговорни за изпълнението и за контрола на спазването на настоящата директива и директиви 2003/59/ЕО и (ЕС) 2015/413.

▼B*Член 16***Транспониране**

1. Държавите-членки приемат и публикуват преди 19 януари 2011 г. закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, параграф 1, член 3, член 4, параграфи 1, 2, 3 и параграф 4, букви б) до к), член 6,

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2015/413 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 г. за улесняване на трансграничния обмен на информация относно пътнотранспортни нарушения, свързани с безопасността по пътищата (ОВ L 68, 13.3.2015 г., стр. 9).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

▼B

параграф 1, параграф 2, букви а), в), г) и д), член 7, параграф 1, букви б), в) и г), параграфи 2, 3 и 5, член 8, член 10, член 13, член 14, член 15 и приложения I, точка 2, II, точка 5.2 относно категории A1, A2 и A, приложения IV, V и VI. Те съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Те прилагат тези разпоредби от 19 февруари 2013 г.

3. Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те съдържат също така индикация, че направените позовавания в законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които са в сила, на отменената директива се разглеждат като направени на настоящата директива. Методите за такова позоваване и неговото съдържание се определят от държавите-членки.

4. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното си законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

*Член 17***Отмяна**

Директива 91/439/ЕИО се отменя от 19 януари 2013 г., без да се накърняват задълженията на държавите-членки по отношение на крайните срокове, посочени в приложение VII, част Б за транспониране на настоящата директива в националното законодателство.

Член 2, параграф 4 от Директива 91/439/ЕИО се отменя от 19 януари 2007 г.

Позовавания на отменената директива се разглеждат като направени на настоящата директива и се четат съгласно таблица на съответствие в приложение VIII.

*Член 18***Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 2, параграф 1, член 5, член 6, параграф 2, буква б), член 7, параграф 1, буква а), член 9, член 11, параграфи 1, 3, 4, 5 и 6, член 12 и приложения I, II и III се прилагат от 19 януари 2009 г.

*Член 19***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼ B

ПРИЛОЖЕНИЕ I

▼ M2

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБРАЗЕЦА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

▼ B

1. Физическите характеристики на картата на ► M2 образца на Европейския съюз за свидетелство за управление на превозно средство ◄ са в съответствие с ISO 7810 и ISO 7816-1.

Картата се изработва от поликарбонат.

Методите за изпитване на характеристиките на свидетелствата за управление, за да се потвърди тяхното съответствие с международните стандарти са в съответствие с ISO 10373.

2. Физическа сигурност на свидетелствата за управление

Заплахите за физическата сигурност на свидетелствата за управление са:

- производство на фалшиви карти: създаване на нов обект, който има голяма прилика с документа чрез създаване от самото начало или чрез копиране на оригинален документ,
- материална промяна: изменение на свойство на оригинален документ, например, модифициране на някои от данните, отпечатани на документа;

Общата сигурност се намира в системата в нейната цялостност, която се състои от процеса на заявление, предаването на данни, материала на тялото на картата, техниката на отпечатване, минимален набор от различни характеристики на сигурността и процеса на персонализация.

- a) Използваният материал за свидетелства за управление следва да се подсигури срещу подправка чрез използването на следните техники (задължителни характеристики на сигурността):

- телата на картата са UV бледи,
- рисунъкът на фона за сигурност, проектиран да бъде устойчив срещу подправка чрез сканиране или копиране, като се използва ирисно печатане с многоцветни мастила за сигурност и печатане с позитивна и негативна украса във вид на преплитачи се ленти с кръгли издатъци между тях. Рисунъкът не следва да е композиран с първичните цветове (СМУК), съдържа сложни дизайни на модела с минимум два специални цвята и включва микро надписи.
- оптични променливи елементи, които осигуряват адекватна защита срещу копиране и подправяне на снимката,
- лазерно гравирание,
- в областта на снимката дизайнът на фона за сигурност и снимката трябва да се препокриват най-малкото по нейната граница (избледняващ рисунък).

- b) В допълнение, използваният материал за свидетелствата за управление се подсигури срещу подправка чрез използване на най-малкото три от следните техники (допълнителни характеристики за сигурност):

- мастила, които променят цвета си*,
- термохромично мастило*,
- специално изработени холограми*,

▼ B

- променливи лазерни образи*,
  - ултравиолетово флуоресцентно мастило, видимо и прозрачно,
  - печатане с преливащи се цветове,
  - цифрови водни знаци във фона,
  - инфрачервени или фосфоресциращи пигменти,
  - осезаеми белези, символи или рисунки*.
- в) Държавите-членки могат да въведат допълнителни характеристики за сигурност. Като основа, техниките, посочени със звездичка, следва да се предпочитат, тъй като дават възможност на правопрिलाгащите служителите да проверяват валидността на картата без специални средства.
3. Свидетелството има две страни.

Първата страница съдържа:

- а) думите „свидетелствата за управление на превозно средство“, отпечатани с едър шрифт на езика или езиците на държавата-членка, която издава свидетелството;
- б) името на държавата-членка, която издава свидетелството (незадължително);

▼ M2

- в) отличителния знак на държавата-членка, която издава свидетелството за управление, отпечатан в негатив в син правоъгълник и обкръжен от дванадесет жълти звезди; отличителните знаци са, както следва:

B: Белгия

BG: България

CZ: Чешка република

DK: Дания

D: Германия

EST: Естония

GR: Гърция

E: Испания

F: Франция

▼ M4

HR: Хърватия

▼ M2

IRL: Ирландия

I: Италия

CY: Кипър

LV: Латвия

LT: Литва

L: Люксембург

H: Унгария

M: Малта

NL: Нидерландия

A: Австрия

▼ M2

PL: Полша
 P: Португалия
 RO: Румъния
 SLO: Словения
 SK: Словакия
 FIN: Финландия
 S: Швеция
 UK: Обединено кралство;

▼ B

- г) специфична информация за издаденото свидетелство, номерирано както следва:
1. фамилното име на притежателя;
  2. друго(и) име(на) на притежателя;
  3. датата и мястото на раждане;
  4. а) дата на издаване на свидетелството;
 б) дата на изтичане на свидетелството или тире, ако свидетелството е валидно за неопределено време съгласно разпоредбата на член 7, параграф 2, буква в);
 в) наименование на издаващия орган (може да се отпечата на втората страница);
 г) различен номер от този под заглавие 5, за административни цели (незадължително);
  5. номера на свидетелството;
  6. снимка на притежателя;
  7. подпис на притежателя;
  8. постоянен адрес или пощенски код (незадължително);
  9. категория на превозното средство(а), които притежателят има право да управлява (националните категории се отпечатват в различен тип от хармонизираните категории);

▼ M2

- д) думите „образец на Европейския съюз“ на езика (езиците) на държавата-членка, която издава свидетелството за управление, и думите „свидетелство за управление на превозно средство“ на другите езици на Общността, отпечатани в розово, формиращи фона на свидетелството:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

▼ M2

Ceadúas Tiomána

▼ M4

Vozačka dozvola

▼ M2

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Ličenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conducere

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

▼ B

e) референции за цветовете:

— син: Pantone Reflex Blue,

— жълт: Pantone Yellow.

Втора страница съдържа:

a) 9. категорията на превозното средство(а), което притежателят има право да управлява (националните категории се отпечатват в различен тип от хармонизираните);

▼ M2

10. датата на първо издаване за всяка категория (тази дата трябва да бъде повторена в новото свидетелство в случай на последващо подмяне или замяне); всяко от полетата на датата се изписва с две цифри и в следната последователност: ден.месец.година (ДД.ММ.ГГ);

11. датата на изтичане за всяка категория; всяко от полетата на датата се изписва с две цифри и в следната последователност: ден.месец.година (ДД.ММ.ГГ);

▼ M7

12. допълнителна информация/ограничения, представена(и) с код срещу съответната категория.

Кодовете са, както следва:

— кодове от 01 до 99: хармонизирани кодове на Европейския съюз

ВОДАЧ (Медицински причини)

01. Корекция и/или защита на зрението

01.01. Очила

01.02. Контактна(и) леща(и)

01.05. Очна превръзка

01.06. Очила или контактни лещи

01.07. Специфично оптично помощно средство

▼ M7

- 02. Слухов апарат/говорен апарат
- 03. Протеза/ортопедичен апарат на крайниците
  - 03.01. Протеза/ортопедичен апарат на горните крайници
  - 03.02. Протеза/ортопедичен апарат на долните крайници
- АДАПТАЦИИ НА ПРЕВОЗНОТО СРЕДСТВО
- 10. Модифициран предавателен механизъм
  - 10.02. Автоматичен избор на предавателно отношение
  - 10.04. Адаптирано устройство за управление на предавателния механизъм
- 15. Модифициран съединител
  - 15.01. Адаптиран педал на съединителя
  - 15.02. Съединител с ръчно задействане
  - 15.03. Автоматичен съединител
  - 15.04. Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на педала на съединителя
- 20. Модифицирани спирачни уредби
  - 20.01. Адаптиран спирачен педал
  - 20.03. Спирачен педал, подходящ за използване с ляв крак
  - 20.04. Плъзгащ спирачен педал
  - 20.05. Наклонен спирачен педал
  - 20.06. Спирачка с ръчно задействане
  - 20.07. Задействане на спирачката с максимално усилие от ... N ⁽¹⁾ (например „20.07(300N)“)
  - 20.09. Адаптирана ръчна спирачка за паркиране
  - 20.12. Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на спирачния педал
  - 20.13. Спирачка, задействана с коляно
  - 20.14. Задействане на спирачната уредба, подпомагано от външна сила
- 25. Модифицирани уредби за подаване на газ
  - 25.01. Адаптиран педал на газта
  - 25.03. Наклонен педал на газта
  - 25.04. Устройство за подаване на газ с ръчно задействане

⁽¹⁾ Това усилие показва способността на водача на превозното средство да задейства уредбата.

▼ M7

- 25.05. Устройство за подаване на газ, задействано с коляно
- 25.06. Задействане на подаването на газта, подпомагано от външна сила
- 25.08. Педал на газта отляво
- 25.09. Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на педала на газта
- 31. Адаптации на педали и защиты за педали
  - 31.01. Допълнителен комплект паралелни педали
  - 31.02. Педали на (или почти на) едно и също ниво
  - 31.03. Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на педала на газта и спирачния педал, когато педалите не се задействат с крак
  - 31.04. Повдигнат под
- 32. Комбинирани уредби от помощна спирачка и устройство за подаване на газ
  - 32.01. Устройство за подаване на газ и помощна спирачка като комбинирана уредба, задействана с една ръка
  - 32.02. Устройство за подаване на газ и помощна спирачка като комбинирана уредба, задействана чрез външна сила
- 33. Комбинирани уредби от помощна спирачка, устройство за подаване на газ и кормилно управление
  - 33.01. Устройство за подаване на газ, помощна спирачка и кормилно управление като комбинирана уредба — задействане чрез външна сила с една ръка
  - 33.02. Устройство за подаване на газ, помощна спирачка и кормилно управление като комбинирана уредба — задействане чрез външна сила с две ръце
- 35. Модифицирано контролно табло (Ключове за светлини, стъклопочистачки/пръскач на течност за чистачки, клаксон, мигачи и др.)
  - 35.02. Контролни устройства, използвани без освобождаване на кормилния механизъм
  - 35.03. Контролни устройства, използвани без освобождаване на кормилния механизъм с лявата ръка
  - 35.04. Контролни устройства, използвани без освобождаване на кормилния механизъм с дясната ръка
  - 35.05. Контролни устройства, използвани без освобождаване на кормилния механизъм и механизмите за подаване на газ и за спиране
- 40. Модифицирано кормилно управление
  - 40.01. Кормилно управление с максимално усилие за задействане ... N ⁽¹⁾ (например „40.01(140N)“)

⁽¹⁾ Това усилие показва способността на водача на превозното средство да задейства уредбата.

▼ M7

- 40.05. Адаптиран волан (по-широка и/или дебела секция на волана, волан с намален диаметър и т.н.)
  - 40.06. Адаптирано положение на волана
  - 40.09. Кормилно управление с крака
  - 40.11. Подпомагащо устройство на волана
  - 40.14. Алтернативна адаптирана уредба за кормилно управление, задействана с една ръка
  - 40.15. Алтернативна адаптирана уредба за кормилно управление, задействана с две ръце
42. Модифицирани устройства за виждане назад/настрани
- 42.01. Адаптирано устройство за виждане назад
  - 42.03. Допълнително вътрешно устройство, позволяващо виждане настрани
  - 42.05. Устройство за виждане на участъка, закрит от водача на превозното средство
43. Място за сядане на водача на превозното средство
- 43.01. Височина на седалка на водача на превозното средство за добро наблюдение и на нормално разстояние от волана и педалите
  - 43.02. Седалка на водача на превозното средство, адаптирана към формата на тялото
  - 43.03. Седалка на водача на превозното средство със странична опора за добра стабилност в седнало положение
  - 43.04. Седалка на водача на превозното средство с подлакътник
  - 43.06. Адаптация на предпазните колани
  - 43.07. Тип предпазен колан с опора за добра стабилност
44. Модификации за мотоциклети (използването на подкод е задължително)
- 44.01. Спирачка с единично задействане
  - 44.02. Адаптирана спирачка за предно колело
  - 44.03. Адаптирана спирачка за задно колело
  - 44.04. Адаптирано устройство за подаване на газ
  - 44.08. Височина на седалката, позволяваща на водача в седнало положение да постави двата си крака едновременно на повърхността и да запази равновесие на мотоциклета, като спре и застане в изправено положение.
  - 44.09. Максимално усилие за задействане на спирачката за предното колело ... N ⁽¹⁾ (например „44.09(140N)“)

⁽¹⁾ Това усилие показва способността на водача на превозното средство да задейства уредбата.

▼ M7

- 44.10. Максимално усилие за задействане на спирачката за задното колело ... N ⁽¹⁾ (например „44.10(240N)“)
- 44.11. Адаптирана опора за крака
- 44.12. Адаптирана ръкохватка
- 45. Мотоциклет само с кош
- 46. Само триколесни превозни средства
- 47. Ограничено до превозни средства с повече от две колела, които не изискват запазване на равновесие от страна на водача за потегляне, спиране и стоене в изправено положение
- 50. Ограничено до специфичен номер на превозното средство/шасито (идентификационен номер на превозно средство, VIN)

Букви, използвани в съчетание с кодове от 01 до 44 за по-нататъшна спецификация:

- a ляво
- b дясно
- c ръка (до китката)
- d крак
- e среда
- f ръка
- g палец

КОДОВЕ ЗА ОГРАНИЧЕНО ПРАВОУПРАВЛЕНИЕ

- 61. Ограничено до дневни пътувания (например един час след изгрева на слънцето и един час преди залез)
- 62. Ограничено до пътувания в рамките на радиус от ... km от местопребиваването на притежателя или само в града/региона
- 63. Управление без пътници
- 64. Ограничено до пътуване със скорост, не по-висока от ... km/h
- 65. Управление, разрешено само когато водачът на превозното средство е придружаван от притежател на свидетелство за управление за поне еквивалентна категория
- 66. Без ремарке
- 67. Без управление по магистрали
- 68. Без алкохол
- 69. Ограничено до превозни средства, оборудвани с блокиращо устройство при употреба на алкохол в съответствие с EN 50436. Посочването на дата на изтичане на срока на валидност е по избор (например „69“ или „69(1.1.2016 г.)“)

АДМИНИСТРАТИВНИ ВЪПРОСИ

- 70. Смяна на свидетелство № ..., издадено от ... (отличителен знак на ЕС/ООН в случай на трета държава; например „70.0123456789.NL“)

⁽¹⁾ Това усилие показва способността на водача на превозното средство да задейства уредбата.

▼ M7

71. Дубликат на свидетелство № ..., издадено от ... (отличителен знак на ЕС/ООН в случай на трета държава; например „70.0123456789.HR“)
73. Ограничено до превозни средства от категория В от вида на моторни четириколесни моторни превозни средства от подкатегория В1
78. Ограничено до превозни средства с автоматично предаване
79. (...) Ограничено до превозни средства, които отговарят на посочените в скоби спецификации за прилагането на член 13 от настоящата директива
- 79.01. Ограничено до двуколесно превозно средство с кош или без кош
- 79.02. Ограничено до триколесни или четириколесни моторни превозни средства от категория АМ
- 79.03. Ограничено до триколесни превозни средства
- 79.04. Ограничено до триколесни превозни средства с ремарке, чиято максимално допустима маса не превишава 750 kg
- 79.05. Мотоциклет от категория А1 с отношение мощност/тегло над 0,1 kW/kg
- 79.06. Превозни средства от категория ВЕ, когато максимално допустимата маса на ремаркетото не превишава 3 500 kg
80. Ограничено до притежателите на свидетелство за управление на триколесно моторно превозно средство от категория А, които не са навършили 24 години
81. Ограничено до притежателите на свидетелство за управление на двуколесно моторно превозно средство от категория А, които не са навършили 21 години
95. Водач на превозно средство, който притежава свидетелство за квалификация, отговарящо на задължението за професионална пригодност, предвидено с Директива 2003/59/ЕО до ... (например: „95(1.1.2012 г.“)
96. Превозни средства от категория В в композиция с ремарке с максимално допустима маса, която превишава 750 kg, когато максимално допустимата маса на такава композиция превишава 3 500 kg, но не превишава 4 250 kg
97. Няма право да управлява превозно средство от категория С1, което попада в приложното поле на Регламент (ЕИО) № 3821/85 ⁽¹⁾

— кодове 100 и нагоре: национални кодове, валидни само за управление на превозно средство на територията на държавата членка, която е издала свидетелството.

Когато код се прилага за всички категории, за които е издадено свидетелството, то може да се отпечата под заглавия 9, 10 и 11;

▼ B

13. в прилагане на раздел 4, буква а) от настоящото приложение, запазено място за възможно вписване от държавата-член домакин на информация, която е съществена за администрирането на свидетелството;

⁽¹⁾ Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета от 20 декември 1985 г. относно контролните уреди за регистриране на данните за движението при автомобилен транспорт (ОВ L 370, 31.12.1985 г., стр. 8)

▼ B

14. запазено място за възможно вписване от държавата-член домакин на информация, която е съществена за администрирането на свидетелството или свързана с пътната безопасност (незадължително). Ако информацията е свързана с едно от позициите, дефинирани в настоящото приложение, тя следва да бъде предхождана от номера на въпросната позиция.

С изрично писмено съгласие на притежателя, информация, която не е свързана с администрирането на свидетелството за управление на превозно средство или пътната безопасност, може също да бъде добавена на това място; това добавяне няма по никакъв начин да променя използването на образеца като свидетелство за управление;

▼ M2

- б) обяснение на следните номерирани позиции, които се появяват на първа и втора страница на свидетелството: 1, 2, 3, 4, буква а), 4, буква б), 4, буква в), 5, 10, 11 и 12.

▼ M4

Ако държава-членка желае да направи вписване на национален език различен от един от следните езици: английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки или шведски език, то тя изготвя двуезична версия на свидетелството, като използва един от гореспоменатите езици, без да се нарушават другите разпоредби на настоящото приложение.

▼ B

- в) в ► M2 образеца на Европейския съюз за свидетелство ◀ се запазва място, което позволява възможно въвеждане на микрочип или подобно компютърно устройство.
4. Специални разпоредби
- а) Когато притежател на свидетелство за управление на превозно средство, издадено от държава-членка в съответствие с настоящото приложение, обичайно пребивава в друга държава-членка, тази държава-членка може да вписва в свидетелството информация, която е съществена за неговото администриране, при условие че вписва този тип информация също в свидетелствата, които издава, и при условие че остава достатъчно място за тази цел.
- б) След консултации с Комисията държавите-членки могат да добавят цветове и маркировки, като баркодове и национални символи, без да накърняват другите разпоредби на настоящото приложение.
- В контекста на взаимното признаване на свидетелства баркодът не може да съдържа информация, различна от това, което вече може да се прочете на свидетелството за управление на превозно средство, или която е съществена за процеса на издаване на свидетелството.

▼ M2

- в) Информацията, нанесена върху лицевата и обратната страна на свидетелството, трябва да може да се чете с невъоръжено око, като минималната височина на символите е 5 пункта за разположените на обратната страна позиции 9—12.

▼ **M2**

**ОБРАЗЕЦ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА СВИДЕТЕЛСТВО ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА**

Страница 1

	СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МПС		ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА
	1.		
2.			
3.			
6. СНИМКА 	4a.	4c.	
	4b.	(4d.)	
	5.		
	7.		
	(8.)		
	9.		

Страница 2

13. (14.) 	9.	10.	11.	12.
	AM 			
	A1 			
	A2 			
	A 			
	B1 			
	B 			
	C1 			
	C 			
	D1 			
	D 			
	BE 			
	C1E 			
	CE 			
D1E 				
DE 				
12.				

1. Фамилия и име 2. Име 3. Дата и място на издаване 4. Дата на издване 5. Категория на превозното средство 6. Номер на свидетелството 10. Възраст от 11. Възраст до 12. Кодове

▼ **B**

ПРИЛОЖЕНИЕ II

I. МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПИТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

Държавите-членки вземат необходимите мерки, за да осигурят кандидатите за свидетелства за управление на МПС да притежават знанията и уменията и имат поведението, изисквани за управление на моторно превозно средство. Изпитът, въведен за тази цел, трябва да се състои от:

- теоретичен изпит, и след това
- изпит за проверка на уменията и поведението.

Условията за провеждане на този изпит са определени по-долу.

A. ТЕОРЕТИЧЕН ИЗПИТ

1. **Форма**

Избраната форма е такава, че да провери дали кандидатът притежава необходимите знания по предметите, изброени в точки 2, 3 и 4.

Кандидат за свидетелство за една категория, който е издържал теоретичен изпит и вече притежава свидетелство за друга категория, може да бъде освободен от общите разпоредби на точки 2, 3 и 4.

2. **Съдържание на изпита за всички категории превозни средства**

2.1. Трябва да се задават въпроси по всяка от следните точки, изброени по-долу като съдържанието на въпросите се оставя на усмотрението на всяка държава-членка:

2.1.1. Правила за движение по пътищата

- по-специално по отношение на пътни знаци, маркировка, сигнализация, предимство и ограничения на скоростта;

2.1.2. Водачът

- значението на постоянната бдителност и отношението към останалите участници в движението;
- възприемане, преценка и вземане на решение, особено времето за реакция, както и промени на поведението при управление под въздействието на алкохол, лекарствени и лечебни средства, психическото състояние и умората;

▼ **M6**

2.1.3. Пътят:

- най-важните принципи относно спазването на безопасна дистанция между превозните средства, спиращия път и поведението върху пътя при различни атмосферни и пътни условия,
- рискови за шофирането фактори, свързани с различни пътни условия, по-специално когато те се променят при промяна на времето или при смяната на деня и нощта,
- характеристики на различни видове пътища и съответните нормативни изисквания,
- безопасно управление при преминаване през тунели,

▼ **B**

2.1.4. Други участници в движението

- специални рискови фактори, свързани с липсата на опит при другите участници в движението и при най-уязвимите категории участници като деца, пешеходци, велосипедисти и хора с намалена подвижност;

▼B

- рискове, свързани с движението и управлението на различни видове превозни средства и различните зрителни полета на водачите им;
- 2.1.5. Общи правила и регламенти и други въпроси
- правила относно административните документи, необходими за използване на превозните средства;
  - общи правила, които определят поведението на водача при произшествия (поставяне на предупредителни устройства и включване на сигнализация) и мерките, които водачът при необходимост може да предприеме в помощ на пострадали от пътнотранспортно произшествие;
  - фактори на безопасността, свързани с превозното средство, пътя и превозваните лица;
- 2.1.6. Необходими предпазни мерки при слизане от превозното средство;
- 2.1.7. Механични аспекти във връзка с пътната безопасност; устройството на превозното средство с ударение на безопасността на движението по пътищата; кандидатите трябва да са в състояние да откриват най-често срещаните повреди, по-специално в кормилната уредба, окачването и спирачната система, гумите, светлините и мигачите, отражателите, огледалата за обратно виждане, предното стъкло и чистачките на предното стъкло, изпускателната система, предпазните колани и звуковото предупредително устройство;
- 2.1.8. Обезопасително оборудване на превозното средство и в частност, използване на предпазни колани, облегалки за глава и оборудване за обезопасяване на деца;
- 2.1.9. Правила за използване на превозното средство във връзка с околната среда (уместна употреба на предупредителен звуков сигнал, умерено потребление на гориво, ограничаване на замърсяващите околната среда емисии и други);
- 3. Специфични разпоредби относно категории A1, A2 и A:**
- 3.1. Задължителна проверка на общите познания по:
- 3.1.1. Използване на защитно облекло като ръкавици, ботуши, дрехи и предпазна каска;
- 3.1.2. Видимост на мотоциклетистите за други ползватели на пътя;
- 3.1.3. Рискови фактори, свързани с различни пътни условия, както са определени по-горе с допълнително внимание на хлъзгави участъци, като капаци на канализационни шахти, пътни маркировки, като линии и стрелки, трамвайни релси;
- 3.1.4. Механични аспекти във връзка с пътната безопасност, както са определени по-горе с допълнително внимание на превключвател за аварийно спиране, нивата на маслата и веригата.
- 4. Специфични разпоредби относно категории C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E:**
- 4.1. Задължителна проверка на общите познания по:
- 4.1.1. Правила за часове на шофиране и почивка, както са дефинирани с Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт ⁽¹⁾; използване на контролни уреди за регистриране на данните, както е дефинирано с Регламент (ЕИО) № 3821/85;

▼M3

- 4.1.1. Правила за часове на шофиране и почивка, както са дефинирани с Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт ⁽¹⁾; използване на контролни уреди за регистриране на данните, както е дефинирано с Регламент (ЕИО) № 3821/85;

⁽¹⁾ ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 1.

▼B

- 4.1.2. Правила относно съответния транспорт: стоки или пътници;
- 4.1.3. Документи на моторното превозно средство и транспортни документи, изисквани за национален и международен превоз на стоки и пътници;
- 4.1.4. Какво да бъде поведението в случай на произшествие; познания за мерките, които следва да се предприемат при произшествие или подобна случка, включително аварийни действия, като евакуация на пътници и основни познания за първа помощ;
- 4.1.5. Предпазните мерки, които следва да се вземат при свалянето и смяната на колела;
- 4.1.6. Правила за теглото и габаритите на превозното средство; правила за ограничителите на скоростта;
- 4.1.7. Възпрепятстване на зрителното поле, причинено от характеристиките на техните превозни средства;
- 4.1.8. Разчитане на пътна карта, планиране на маршрут, включително използването на електронни навигационни системи (не е задължително);
- 4.1.9. Фактори на безопасността, свързани с натоварването на превозното средство: контролиране на товара (товарене и закрепване), трудности при различни видове товар (например, течности, висящи товари,...), товарене и разтоварване на стоки и използване на оборудване за товарене (само за категории C, CE, C1, C1E);
- 4.1.10. Отговорността на водача на превозно средство по отношение на превоза на пътници, удобство и безопасност и пътниците; транспортиране на деца; необходими проверки преди тръгване; всички видове автобуси следва да бъдат част от теоретичния изпит (градски и междуградски автобуси, автобуси със специални габарити,...) (само за категории D, DE, D1, D1E);

▼M3

- 4.1a. Държавите членки могат да освобождават кандидатите за свидетелство за управление на превозни средства от категория C1 или C1E извън приложното поле на Регламент (ЕИО) № 3821/85 от показване на техните познания в областите изброени в точки 4.1.1 — 4.1.3.

▼B

- 4.2. Задължителна проверка на общите познания на следните допълнителни разпоредби, засягащи категории C, CE, D и DE:
  - 4.2.1. Принципите на конструкцията и функционирането на: двигатели с вътрешно горене, течности (например, моторно масло, охлаждаща течност, течност за миене на стъклата на автомобила), горивна система, електрическа система, запалителна система, предавателна система (съединител, предавателна кутия и т.н.);
  - 4.2.2. Смазване и защита с антифриз;
  - 4.2.3. Принципите на конструкцията, поставянето, правилно използване и грижи за гуми;
  - 4.2.4. Принципите на видовете, експлоатация, основни части, свързване, използване и ежедневна техническа поддръжка на арматурата на спирачките и регулатора на скоростта и използване на противоблокиращи спирачки;
  - 4.2.5. Принципите на видовете, експлоатация, основни части, свързване, използване и ежедневна техническа поддръжка на съединителни системи (само за категории CE, DE);
  - 4.2.6. Методи за локализиране на повреди;

▼ В

- 4.2.7. Профилактични ремонти на превозни средства и необходими текущи ремонти;
- 4.2.8. Отговорността на водача на превозно средство по отношение на получаването, превоза и доставката на стоки в съответствие с договорените условия (само за категории C, CE).

Б. ИЗПИТ ЗА ПРОВЕРКА НА УМЕНИЯТА И ПОВЕДЕНИЕТО

5. Превозното средство и неговото оборудване

▼ М3

- 5.1. Предавка на превозното средство
- 5.1.1. Управлението на превозно средство с ръчна предавка се разрешава при успешно положен изпит за проверка на уменията и поведението, проведен на превозно средство с ръчна предавка.

„Превозно средство с ръчна предавка“ означава превозно средство, при което е налице педал за съединителя (или ръчно задействан лост за категории A, A2 и A1) и той трябва да бъде използван от водача при потегляне или спиране на превозното средство и смяна на предавките.

- 5.1.2. Превозни средства, които не отговарят на критериите, предвидени в точка 5.1.1, се считат за превозни средства с автоматична предавка.

Без да се накърняват разпоредбите на точка 5.1.3, ако кандидатът успешно премине изпита за проверка на умения и поведение в превозно средство с автоматична предавка, това се записва във всяко свидетелство, издадено въз основа на такъв изпит. Свидетелствата с това вписване се използват само за управление на превозни средства с автоматична предавка.

▼ М6

- 5.1.3. Специални разпоредби, отнасящи се за превозни средства от категории C, CE, D и DE

Държавите членки могат да решат, че ограничението до превозни средства с автоматична предавка не се вписва в свидетелството за управление за превозно средство от категория C, CE, D или DE, посочено в точка 5.1.2, когато кандидатът вече притежава свидетелство за управление, получено на превозно средство с ръчна предавка от поне една от следните категории: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E и е извършил дейностите, описани в точка 8.4, по време на изпита за проверка на умения и поведение.

▼ В

- 5.2. ► **М3** Използваните превозни средства за проверка на уменията и поведението следва да отговарят на минималните критерии, посочени по-долу. Държавите членки могат да предвидят по-строги критерии или да добавят нови. Държавите членки могат да прилагат за превозни средства от категории A1, A2 и A, използвани при изпитите за проверка на умения и поведение, отклонение от 5 cm³ под изисквания минимален работен обем на двигателя. ◀

▼ М3

Категория A1:

Мотоциклет от категория A1 без кош с мощност, която не превишава 11 kW и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,1 kW/kg, и развиваща скорост не по-ниска от 90 km/h.

Ако мотоциклетът се задвижва от двигател с вътрешно горене, работният обем на двигателя е поне 120 cm³.

Ако мотоциклетът се задвижва от електродвигател, отношението мощност/тегло на превозното средство трябва да бъде поне 0,08 kW/kg;

Категория A2:

Мотоциклет без кош с мощност най-малко 20 kW, но не превишаваща 35 kW и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,2 kW/kg.

▼ M3

Ако мотоциклетът се задвижва от двигател с вътрешно горене, работният обем на двигателя е поне 400 cm³.

Ако мотоциклетът се задвижва от електродвигател, отношението мощност/тегло на превозното средство трябва да бъде поне 0,15 kW/kg;

Категория А:

Мотоциклет без кош, чиято маса в ненатоварено състояние е над 180 kg, с мощност поне 50 kW. Допустимо отклонение от 5 kg по-ниска от изискваната минимална маса може да бъде прието от държавата членка.

Ако мотоциклетът се задвижва от двигател с вътрешно горене, работният обем на двигателя е поне 600 cm³.

Ако мотоциклетът се задвижва от електродвигател, отношението мощност/тегло на превозното средство трябва да бъде поне 0,25 kW/kg.

▼ M5

Държавите членки могат да разрешат използването на мотоциклети от категория А с маса в ненатоварено състояние под 180 kg, и с мощност поне 40 kW, но под 50 kW, до 31 декември 2018 г.;

▼ B

Категория В:

Четириколесно превозно средство от категория В, развиващо скорост не по-ниска от 100 km/h;

Категория BE:

Композиция, съставена от изпитно превозно средство от категория В и ремарке с максимално разрешено тегло минимум 1 000 килограма, развиващи скорост не по-ниска от 100 km/h, които не попадат в категория В; товарното отделение на ремаркетото се състои от тяло затворена кутия, което е най-малко широко и високо, колкото превозното средство; тялото затворена кутия може също така да бъде малко по-тясно от превозното средство, при условие че погледа назад е възможен само с използването на външните огледала за обратно виждане на моторното превозно средство; ремаркетото представлява минимум 800 kg действително общо тегло;

Категория B1:

Четириколесно моторно превозно средство е, развиващо скорост не по-ниска от 60 km/h;

▼ M3

Категория С:

Моторно превозно средство от категория С, чиято допустима максимална маса надвишава 12 000 kg, с дължина не по-малка от 8 m и ширина най-малко 2,40 m, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h, снабдено с антиблокиращи спирачки, оборудвано с предавателна система с ръчно избиране на предавките от водача и контролни уреди за регистриране на данните за движението, както е определено с Регламент (ЕИО) № 3821/85. Товарното отделение представлява тяло с форма на затворена кутия, което е най-малко толкова широко и високо, колкото кабината. Превозното средство се представя с минимум 10 000 kg реална обща маса;

Категория CE:

Съчленено превозно средство или композиция от изпитно превозно средство от категория С и ремарке с дължина най-малко 7,5 m. Както съчлененото превозно средство, така и комбинацията трябва да имат максимално разрешено тегло по-малко от 20 000 kg и дължина не по-малка от 14 m и ширина не по-малка от 2,40 m, развиващи скорост не по-ниска от 80 km/h, снабдени с антиблокиращи спирачки, оборудвани с предавателна система с ръчно избиране на предавките от водача и контролни уреди за регистриране на данните за движението, както е определено с Регламент (ЕИО) № 3821/85. Товарното отделение представлява тяло с форма на затворена кутия, което е най-малкото толкова широко и високо, колкото кабината. Както превозното средство, така и композицията се представя с минимум 15 000 kg реална обща маса;

Категория C1:

Моторно превозно средство от категория C1 с максимално разрешено тегло най-малко 4 000 kg, дължина не по-малка от 5 m, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; снабдено с антиблокиращи спирачки, оборудвано с предавателна кутия с най-малко осем предавателни числа на степените на преден ход и записващо оборудване, както е дефинирано с Регламент (ЕИО) № 3821/85; товарното отделение се състои от тяло затворена кутия, което е най-малкото толкова широко и високо, колкото кабината;

Категория C1E:

Композиция на изпитвателно моторно превозно средство от категория C1 и ремарке с максимално разрешено тегло най-малко 1 250 kg; тази композиция е с дължина не по-малка от 8 m и да бъде в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; товарното отделение на ремаркетото се състои от тяло затворена кутия, което е най-малко широко и високо, колкото превозното средство; тялото затворена кутия може също така да бъде малко по-тясно от моторното превозно средство, при условие че погледът назад е възможен само с използването на външните огледала за обратно виждане на моторното превозно средство; ремаркетото се представя с минимум 800 kg действително общо тегло;

Категория D:

Моторно превозно средство от категория D с дължина не по-малка от 10 m и широчина най-малко 2,40 m и развиващо скорост не по-ниска от 80 km/h; снабдено с антиблокиращи спирачки, и записващо оборудване, както е определено с Регламент (ЕИО) № 3821/85;

Категория DE:

Композиция, съставена от изпитно моторно превозно средство от категория D и ремарке с максимално разрешено тегло не по-малко от 1 250 kg, широчина най-малкото 2,40 m и развиващи скорост не по-ниска от 80 km/h; товарното отделение се състои от тяло затворена кутия, което е най-малкото 2 m широко и 2 m високо; ремаркетото е представено с минимум 800 kg действително общо тегло;

Категория D1:

Моторно превозно средство от подкатегория D1 с максимално разрешено тегло не по-малко от 4 000 kg, с дължина не по-малка от 5 m и развиващо скорост не по-ниска от 80 km/h; снабдено с антиблокиращи спирачки, и записващо оборудване, както е дефинирано с Регламент (ЕИО) № 3821/85;

Категория D1E:

Композиция на изпитвателно моторно превозно средство от категория D1 и ремарке с максимално разрешено тегло не по-малко от 1 250 kg, в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; товарното отделение се състои от тяло затворена кутия, което е най-малкото 2 m широко и 2 m високо; ремаркетото е представено с минимум 800 kg действително общо тегло;

Изпитвателните моторни превозни средства за категории BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E, които не са в съответствие с минималните критерии, дадени по-горе, но които са били в употреба в или преди момента на влизане в сила на настоящата директива, могат все още да се използват за срок от време, който не превишава десет години след тази дата. Изискванията, свързани с товара, превозван от тези превозни средства, могат да се прилагат от държавите-членки от момента на влизане в сила на Директива 2000/56/ЕО на Комисията ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Директива 2000/56/ЕО на Комисията от 14 септември 2000 г. за изменение на Директива 91/439/ЕИО на Съвета относно свидетелствата за управление на моторни превозни средства (ОВ L 237, 21.9.2000 г., стр. 45).

▼B

6. **Подлежащи на проверка умения и поведение за категории A1, A2 и A**6.1. *Подготовка и техническа проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност*

Кандидатите трябва да покажат, че могат да подготвят превозното средство за безопасно управление, като покрият следните изисквания:

6.1.1. Да коригират защитното облекло като ръкавици, ботуши, дрехи и предпазна каска;

6.1.2. Да извършат случайна проверка на състоянието на гумите, спирачките, превключвателя на аварийното спиране (ако е приложимо), веригата, нивата на маслата, светлините, мигачите и звуковото предупредително устройство.

6.2. *Специални маневри, подлежащи на изпитване по отношение на пътната безопасност*

6.2.1. Слагане на и снемане на мотоциклета от стойката му и придвижване, без помощта на двигателя, ходейки отстрани на превозното средство;

6.2.2. Паркиране на мотоциклета върху стойката му;

6.2.3. Най-малкото две маневри, извършени на ниска скорост, включително слалом; това следва да позволи да се прецени компетентията при манипулиране на съединителя в комбинация със спирачката, равновесие, посока на погледа и положение на мотоциклета и положение на стъпалата на стъпелките;

6.2.4. Най-малкото две маневри, извършени на по-висока скорост, от които една маневра на втора или трета предавка, най-малкото 30 km/h и една маневра за избягване на препятствие при минимална скорост 50 km/h; това следва да позволи да се прецени компетентията при стойката върху мотоциклета, посоката на погледа, равновесие, техника на управление и техника на смяна на предавките;

6.2.5. Спиране: изпълняват се най-малкото две спиращи упражнения, включително аварийно спиране при минимална скорост 50 km/h; това следва да позволи да се прецени компетентията при манипулиране на предната и задната спирачка, посоката на погледа и стойката върху мотоциклета.

Специалните маневри, упоменати в точки 6.2.3. - 6.2.5, следва да се приложат най-късно до пет години след влизането в сила на Директива 2000/56/ЕО.

6.3. *Поведение по време на движение*

Кандидатите трябва да изпълняват всяко една от следните действия при нормални условия на движение напълно безопасно, като вземат всички необходими предпазни мерки:

6.3.1. Потегляне: след паркиране, след спиране в движение; излизане от пътното платно;

6.3.2. Шофиране по прави пътища; преминаване покрай идващи превозни средства, включително в затворени пространства;

6.3.3. Шофиране по завои;

6.3.4. Напречни пътища: подхождане и пресичане на кръстовища и възли;

6.3.5. Смяна на посоката: леви и десни завои; смяна на пътните платна;

6.3.6. Подход/изход на магистрала или подобен път (ако има на разположение): присъединяване от скоростното платно; напускане на лента за забавено движение;

▼ B

- 6.3.7. Изпреварване/минаване покрай друг трафик (ако е възможно); шофиране покрай препятствия, например, паркирани коли; при изпреварване от друг трафик (ако е подходящо);

▼ M6

- 6.3.8. Специални характеристики на пътя (ако има): кръстовища с кръгово движение; жп прелези; трамвайни/автобусни спирки; пешеходни пътеки; шофиране нагоре/надолу по дълги наклони; тунели;

▼ B

- 6.3.9. Вземане на необходимите предпазни мерки при слизане от превозното средство.

7. Подлежащи на проверка умения и поведение за категории B, B1 и BE

- 7.1. *Подготовка и техническа проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност*

Кандидатите трябва да покажат, че могат да подготвят превозното средство за безопасно шофиране, като покрият следните изисквания:

- 7.1.1. Регулиране на седалката, така че да осигури правилно седнало положение;
- 7.1.2. Регулиране на огледалата за виждане назад, предпазните колани и облегалките за глава, ако има налице;
- 7.1.3. Извършване на проверка дали вратите са затворени;
- 7.1.4. Извършване на проверка на случаен принцип, на състоянието на гумите, светлините, рефлекторите, кормилната уредба, спирачките, мигачите и звуковото предупредително устройство.
- 7.1.5. Извършване проверка на факторите на безопасността, свързани с товаренето на превозното средство: каросерия, платнища, товарни врати, заключване на кабината, начин на натоварване, обезопасяване на товара (само за категория BE);
- 7.1.6. Извършване проверка на свързващия механизъм, спирачката и електрическите връзки (само за категория BE).

- 7.2. *Категории B и B1: Специални маневри, подлежащи на изпитване, по отношение на пътната безопасност*

Изпитва се набор от следните маневри (най-малко две маневри за четирите точки, включително една на задна скорост):

- 7.2.1. Движение на заден ход по права линия и завиване на заден ход наляво и надясно около ъгъл, без да се напуска правилната лента на движение;
- 7.2.2. Обръщане на превозното средство в обратна посока, като се използва предна и задна скорост;
- 7.2.3. Паркиране на превозното средство и напускане на мястото на паркиране (успоредно, косо или под прав ъгъл), както на преден, така и на заден ход, на равен терен и под наклон нагоре или надолу;
- 7.2.4. Правилно използване на спирачката до спиране; независимо от това изпълнението на аварийно спиране е опция.

- 7.3. *Категория BE: Специални маневри, подлежащи на изпитване, по отношение на пътната безопасност*

- 7.3.1. Закачване и откачване или откачване и закачване на ремаркетото към/от неговото превозно средство; маневрите трябва да включват влаченото превозно средство да бъде паркирано успоредно на влекача (т.е. не на една линия);

▼ B

- 7.3.2. Завиване по крива, като нейната линия се оставя на усмотрението на държавите-членки;
- 7.3.3. Безопасно паркиране за товарене/разтоварване.
- 7.4. *Поведение по време на движение*
Кандидатите трябва да изпълняват всяко едно от следните действия при нормални условия на движение напълно безопасно, като вземат всички необходими предпазни мерки:
- 7.4.1. Потегляне: след паркиране, след спиране в движение; излизане от пътното платно;
- 7.4.2. Шофиране по прави пътища; преминаване покрай идващи превозни средства, включително в затворени пространства;
- 7.4.3. Шофиране по кръгли завои;
- 7.4.4. Напречни пътища: подхождане и пресичане на кръстовища и възли;
- 7.4.5. Смяна на посоката: леви и десни завои; смяна на пътните платна;
- 7.4.6. Подход/изход на магистрала или подобен път (ако има на разположение): присъединяване от скоростното платно; напускане на лента за забавено движение;
- 7.4.7. Изпреварване/минаване покрай друг трафик (ако е възможно); шофиране покрай препятствия, например, паркирани коли; при изпреварване от друг трафик (ако е подходящо);

▼ M6

- 7.4.8. Специални характеристики на пътя (ако има): кръстовища с кръгово движение; жп прелези; трамвайни/автобусни спирки; пешеходни пътеки; шофиране нагоре/надолу по дълги наклони; тунели;

▼ B

- 7.4.9. Вземане на необходимите предпазни мерки при слизане от превозното средство.
8. **Подлежащи на проверка умения и поведение за категории C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E**
- 8.1. *Подготовка и техническа проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност*
Кандидатите трябва да покажат, че могат да подготвят превозното средство за безопасно шофиране, като покрият следните изисквания:
- 8.1.1. Регулиране на седалката така че да осигури правилно седнало положение;
- 8.1.2. Регулиране на огледалата за обратно виждане, предпазните колани и облегалките за глава, ако има налице;
- 8.1.3. Извършване на проверка на случаен принцип на състоянието на гумите, кормилната уредба, спирачките, светлините, рефлекторите, мигачите и звуковото предупредително устройство;

▼ M3

- 8.1.4. Извършване на проверка на спирачната и кормилната система, проверка на състоянието на колелата, гайките им, калниците, предното стъкло, прозорците и чистачките, течностите (например моторно масло, охладителна течност, течност за чистачките), проверка и използване на арматурното табло, включително уредите за регистриране на движението, определено в Регламент (ЕИО) № 3821/85. Последното изискване не се прилага към кандидатите за свидетелство за управление на превозни средства от категория C1 или C1E, които не попадат в обхвата на настоящата Регламент;

▼ B

- 8.1.5. Извършване проверка на налягането на въздуха, въздушните резервоари и окачването;

▼ B

- 8.1.6. Извършване проверка на факторите на безопасността, свързани с товаренето на превозното средство: каросерия, платнища, товарни врати, товарен механизъм (ако има такъв), заключване на кабината, обезопасяване на товара (само за категории C, CE, C1, C1E);
- 8.1.7. Извършване проверка на свързващия механизъм, спирачката и електрическите връзки (само за категории CE, C1E, DE и D1E);
- 8.1.8. Да бъде способен да предприема мерки за безопасността на специални превозни средства: контролиране на каросерията, служебните врати, аварийни изходи, оборудване за първа помощ, пожарогасители и друго оборудване за безопасност (само за категории D, DE, D1 и D1E);
- 8.1.9. Разчитане на пътна карта, планиране на маршрут, включително електронни навигационни системи (не е задължително);
- 8.2. *Специални маневри, подлежащи на изпитване по отношение на пътната безопасност*
- 8.2.1. Закачване и откачване или откачване и повторно закачване на ремаркетото към/от неговото превозно средство; маневрите трябва да включват влаченото превозно средство да бъде паркирано успоредно на влекача (т.е. не на една линия) (само за категории CE, C1E, DE и D1E);
- 8.2.2. Завиване по крива, като нейната линия се оставя на усмотрението на държавите-членки;
- 8.2.3. Безопасно паркиране за товарене/разтоварване при товарна рампа/платформа или подобни инсталации (само за категории C, CE, C1, C1E);
- 8.2.4. Паркиране, за да се даде възможност за безопасно слизане на пътниците от автобуса (само за категории D, DE, D1 и D1E);
- 8.3. *Поведение по време на движение*
Кандидатите трябва да изпълняват всяко една от следните действия при нормални условия на движение напълно безопасно, като вземат всички необходими предпазни мерки:
- 8.3.1. Потегляне: след паркиране, след спиране в движение; излизане от пътното платно;
- 8.3.2. Шофиране по прави пътища; преминаване покрай идващи превозни средства, включително в затворени пространства;
- 8.3.3. Шофиране по кръгли завои;
- 8.3.4. Напречни пътища: подхождане и пресичане на кръстовища и възли;
- 8.3.5. Смяна на посоката: леви и десни завои; смяна на пътните платна;
- 8.3.6. Подход/изход на магистрала или подобен път (ако има на разположение): присъединяване от скоростното платно; напускане на лента за забавено движение;
- 8.3.7. Изпреварване/минаване покрай друг трафик (ако е възможно); шофиране покрай препятствия, например, паркирани коли; при изпреварване от друг трафик (ако е подходящо);

▼ M6

- 8.3.8. Специални характеристики на пътя (ако има): кръстовища с кръгово движение; жп прелези; трамвайни/автобусни спирки; пешеходни пътеки; шофиране нагоре/надолу по дълги наклони; тунели;

▼ B

- 8.3.9. Вземане на необходимите предпазни мерки при слизане от превозното средство.

▼ M3

- 8.4. *Безопасно и енергийноефективно управление*
- 8.4.1. Управление по начин, който гарантира безопасност и намаляване на потреблението на гориво и емисиите при ускоряване, намаляване на скоростта, движение по наклон нагоре и надолу, когато е необходимо чрез ръчно избиране на предавките.

▼ B**9. Оценяване на изпита за проверка на уменията и способностите**

- 9.1. При всяка от горепосочените ситуации, свързани с управлението на превозното средство, оценката трябва да отразява степента на лекота, с която кандидатът борави с приспособленията за управление на превозно средство и показаната от него способност да управлява в реални условия на движение по напълно безопасен начин. Изпитващият трябва да се чувства сигурен по време на целия изпит. Грешки при управлението или опасно поведение, представляващи непосредствена заплаха за сигурността на изпитното превозно средство, пътниците в него или другите участници в движението, се наказват с това, че изпитът не се признава за взет, независимо дали изпитващият или придружаващото лице трябва да се намеси. Независимо от това, изпитващият има право да прецени дали изпитът за проверка на уменията и поведението следва да продължи до края.

Изпитващите на изпитите за придобиване на свидетелство за управление на превозно средство трябва да бъдат обучени правилно да оценяват способността на кандидатите да управляват превозното средство по безопасен начин. Работата на изпитващите трябва да се наблюдава и контролира от орган, упълномощен за това от държавата-членка, за да се осигури правилно и еднообразно прилагане на начините за оценка на грешки в съответствие със стандартите, установени в настоящото приложение.

- 9.2. По време на оценяването изпитващите на изпитите за придобиване на свидетелство за управление обръщат специално внимание дали кандидатът показва защитно и социално поведение на водач на превозно средство. То следва да отразява цялостния стил на шофиране и изпитващият на изпитите за придобиване на свидетелство за управление следва да вземе това предвид в цялостната картина на кандидата. Това включва адаптирано и детерминирано (безопасно) шофиране, което отчита условията на пътя и времето, другия трафик, интересите на другите ползватели на пътя (по-специално уязвимите) и очакването.
- 9.3. Изпитващият на изпитите за придобиване на свидетелство за управление на превозно средство ще прецени допълнително дали кандидатът:
- 9.3.1. Контролира превозното средство като отчита: правилното използване на безопасните колани, огледалата за задно виждане, облегалките за глава, седалките; правилното използване на светлините и другото оборудване; правилното използване на съединителя, предавателната кутия, газта, спирачните системи (включително трета спирачна система, ако има на разположение), волана; контролиране на превозното средство при различни обстоятелства, при различни скорости; стабилност на пътя; теглото, габаритите и характеристиките на превозното средство; теглото и вида на товара (само за категории BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E); удобството на пътниците (само за категории D, DE, D1, D1E); (без бързо ускоряване, плавно шофиране и без рязко спиране);

▼ M3

- 9.3.2. Икономично, безопасно и енергийноефективно управление при отчитане на оборотите в минута, сменяне на предавката, спиране и ускоряване (само за категории B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E);

▼ B

- 9.3.3. Наблюдение: наблюдение във всички посоки; правилно използване на огледалата; виждане на далечно, средно и близко разстояние;
- 9.3.4. Предимство/даване на път: предимство при кръстовища, пресечки и възли; даване на път при други случаи (например, промяна на посока, промяна на платно, специални маневри);

▼B

- 9.3.5. Коректно положение на пътя: правилно положение на пътя, в пътните платна, в кръгово движение, подходящо за вида и характеристиките на превозното средство; престрояване;
- 9.3.6. Спазване на дистанция: спазване на адекватна дистанция отпред и отстрани; спазване на адекватна дистанция от другите ползватели на пътя;
- 9.3.7. Скорост: не превишаване на максималната допустима скорост; адаптиране скоростта към условията на климата/трафика и когато е подходящо до националните скоростни граници; шофиране с такава скорост, че е възможно спирането в рамките на разстоянието на видимия и свободен път; адаптиране на скоростта към общата скорост на ползвателите на пътя от същия вид;
- 9.3.8. Светофари, пътни знаци и други индикации: правилни действия при светофари; подчиняване на указанията на пътните контролори; правилно реагиране на пътни знаци (забрани или команди); извършване на подходящи действия при пътна маркировка;
- 9.3.9. Сигнализиране: подаване на сигнали, когато е необходимо, правилно и своевременно; правилно посочване на посоки; предприемане на подходящи действия по отношение на всички сигнали, подадени от други ползватели на пътя;
- 9.3.10. Използване на спирачки и спиране: своевременно намаляване на скоростта, използване на спирачки или спиране в съответствие с обстоятелствата; очакване; използване на различните спирателни системи (само за категории C, CE, D, DE); използване на системи за намаляване на скоростта, различни от спирачките (само за категории C, CE, D, DE).

10. Продължителност на изпита

Продължителността на изпита и пропътуваното разстояние трябва да са достатъчни за оценка уменията и поведението съгласно параграф Б на настоящото приложение. При никакви обстоятелства времето, през което се шофира на пътя, не следва да бъде по-кратко от 25 минути за категории A, A1, A2, B, B1 и BE и 45 минути за другите категории. Това не включва приемането на кандидата, подготовката на моторното превозно средство, техническата проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност, специалните маневри и обявяването на резултатите от практическия изпит.

11. Място на провеждане на изпита

Изпитът в частта му за оценка на техническия контрол на кандидата върху превозното средство може да бъде проведен на специален изпитен полигон. Винаги, когато има възможност, изпитът за оценка на поведението в трафик следва да се провежда на пътища извън застроени зони, главни пътища и магистрали, както и по всички видове улици в населени места (жилищни райони, райони 30 и 50 km/h, градски главни пътища), които следва да представяват различните видове трудности, които могат да срещнат водачите на моторни превозни средства. Желателно е също така изпитът да се проведе в различни условия на натовареност на движението. Времето, прекарано в шофиране по пътя, следва да се използва по оптимален начин за оценяване на кандидата във всичките различни зони на трафика, които могат да се срещнат, като специално трябва да се наблегне на смяната между тези зони.

II. ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ПОВЕДЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

Водачите на всички превозни средства със силово задвижване трябва по всяко време да имат знанията и уменията и поведението, описани в точки 1 - 9, с оглед да бъдат в състояние:

— да разпознават опасностите на трафика и да оценяват тяхната сериозност,

▼B

- да владеят достатъчно тяхното превозно средство, за да не създават опасни ситуации и да реагират по подходящ начин, ако такава ситуация възникне,
- да спазват правилника за движение по пътищата, и по-специално тези негови разпоредби, които са предназначени за предотвратяване на пътни произшествия и поддържат пътния поток;
- да откриват всички основни технически повреди в техните превозни средства и по-специално тези, които представляват опасност за безопасността, и те да бъдат поправяни по подходящ начин,
- да отчитат всички фактори, които оказват влияние на поведението на шофиране (например алкохол, умора, лошо зрение и т.н.), така че да запазят пълно използване на съоръженията, които са необходими за безопасно шофиране,
- да помагат да се осигури безопасността на всички ползватели на пътя, и по-специално на най-слабите и на най-заstraшените, като показват дължимото уважение на другите.

Държавите-членки могат да прилагат необходимите мерки, за да осигурят водачите, които са загубили знанията и уменията и поведението, описани в точки 1 - 9, да могат да възстановят тези знания и тези умения, и да продължат да показват поведението, изисквано за управление на моторно превозно средство.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ III

**МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА И ПСИХИЧЕСКА
ГОДНОСТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО СЪС
СИЛОВО ЗАДВИЖВАНЕ**

ДЕФИНИЦИИ

1. По смисъла на настоящото приложение, водачите се класифицират в две групи:
  - 1.1. Група 1:

водачи на превозни средства от категории А, А1, А2, АМ, В, В1 и ВЕ.
  - 1.2. Група 2:

водачи на превозни средства от категории С, СЕ, С1, С1Е, D, DE, D1, D1Е.
  - 1.3. В националните законодателства може да се предвиди разпоредбите на настоящото приложение за водачите от група 2 да важат и за тези водачи на превозни средства от категория В, които използват своите свидетелства за управление за професионални цели (таксита, линейки и т.н.).
2. Аналогично, кандидатите за първо свидетелство за управление на превозно средство или за подновяване на свидетелство за управление на превозно средство се класифицират в групата, към която ще спадат, след като свидетелството за управление бъде издадено или подновено.

МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕДИ

3. Група 1:

От кандидатите се изисква да преминат медицински преглед, ако стане очевидно, докато се извършват необходимите формалности или по време на изпитите, които трябва да преминат преди да получат свидетелство за управление, че имат едно или няколко от заболяванията, упоменати в настоящото приложение.
4. Група 2:

Кандидатите преминават медицински преглед преди свидетелството за управление С да им бъде издадено за първи път и след това преминават периодични медицински прегледи съгласно предвиденото в националното законодателство.
5. Стандартите, установени от държавите-членки за издаване и всяко едно последващо подновяване на свидетелствата за управление, могат да бъдат по-строги от изложените в настоящото приложение.

▼M1

ЗРЕНИЕ

6. Всички кандидати за свидетелство за управление преминават подходяща проверка, за да се установи дали имат острота на зрението, адекватна за управление на превозно средство със силово задвижване. Ако има основания за съмнение относно адекватността на зрението, кандидатът се преглежда от компетентен медицински орган. При този преглед особено внимание се обръща на следното: острота на зрението, зрително поле, виждане в здрач, чувствителност към блясък и контраст, диплопия и други зрителни функции, които могат да изложат на риск безопасността на управлението.

Когато изискванията за зрително поле и острота на зрението не са изпълнени, издаването на свидетелство за управление на водачи от група 1 е възможно да се допусне в „извънредни случаи“. В тази случаи от водача се изисква да премине преглед пред компетентен медицински орган, за да докаже, че не съществуват други функционални нарушения на зрението, включително на чувствителността към блясък и контраст и виждането в здрач. От водача или кандидата също така се изисква да премине позитивно практическо изпитване, проведено от компетентен орган.

▼ M1

Група 1:

- 6.1. Кандидатите за свидетелство за управление или за подмяна на такова свидетелство трябва да имат бинокулярна острота на зрението, при необходимост с коригиращи лещи, минимум 0,5, като си служат и с двете очи.

Освен това хоризонтът на зрителното поле трябва да е поне 120° и да обхваща поне 50° наляво и надясно и 20° надолу и нагоре. Не трябва да съществува дефект в радиус от 20° от централната ос.

При установяване или обявяване на прогресиращо очно заболяване свидетелства за управление се издават или подновяват, при условие че кандидатът се подлага на редовни прегледи от компетентен медицински орган.

- 6.2. Кандидатите за свидетелство за управление или за подмяна на такова свидетелство, които имат обща функционална загуба на зрението с едното око или които използват само едното око (например в случай на диплопия), трябва да имат острота на зрението минимум 0,5, при необходимост с коригиращи лещи. Компетентният медицински орган трябва да установи, че такова състояние на монокулярно виждане е налице от достатъчно дълго време, за да даде възможност за адаптация, както и това, че зрителното поле на това око е в съответствие с изискванията, посочени в параграф 6.1.
- 6.3. След наскоро развита диплопия или след загуба на зрението с едното око следва да измине подходящ период за адаптация (например 6 месеца), през който не е позволено управлението на МПС. След този период управлението на МПС е разрешено само след благоприятно становище от експерти по зрението и управлението на МПС.

Група 2:

- 6.4. Кандидатите за свидетелство за управление или за подмяна на такова свидетелство трябва да имат острота на зрението, при необходимост с коригиращи лещи, минимум 0,8 с по-силното око и минимум 0,1 с по-слабото око. При използване на коригиращи лещи за достигане на стойности 0,8 и 0,1, минималната острота (0,8 и 0,1) трябва да се достига или чрез коригиране с помощта на очила, коригиращи не повече от плюс осем диоптъра, или с помощта на контактни лещи. Към тази корекция трябва да има добра поносимост.

Освен това хоризонтът на зрителното поле и на двете очи трябва да е поне 160° и да обхваща поне 70° наляво и надясно и 30° надолу и нагоре. Не трябва да съществува дефект в радиус от 30° от централната ос.

Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи без нормална чувствителност към контраст или страдащи от диплопия.

След значителна загуба на зрението с едното око следва да измине подходящ период за адаптация (например 6 месеца), през който на лицето не е позволено да управлява МПС. След този период управлението на МПС е разрешено само след благоприятно становище от експерти по зрението и управлението на МПС.

▼ B

СЛУХ

7. Свидетелства за управление се издават или подновят на кандидати или водачи от група 2 само при наличие на заключение от компетентните медицински власти. Особено внимание се отделя на медицинския преглед на обхвата за компенсация.

▼B**ЛИЦА СЪС ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ОПОРНО-ДВИГАТЕЛНИЯ АПАРАТ**

8. Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, страдащи от заболявания или аномалии на опорно-двигателния апарат, които правят опасно управлението на превозно средство със силово задвижване.

Група 1:

- 8.1. Свидетелства за управление, при определени ограничения, ако е необходимо, може да бъдат издавани на кандидати или водачи с физически увреждания, след издаване на становище от компетентен медицински орган. Това становище трябва да се основава на медицинска преценка на въпросното заболяване или аномалия и когато е необходимо, на практическо изпитване. То трябва да указва също така какъв вид промяна се изисква на превозното средство и дали водачът трябва да носи ортопедичен уред, доколкото изпитът за проверка на уменията и способностите покаже, че с такъв уред управлението няма да е опасно.
- 8.2. Свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на всеки кандидат, страдащ от прогресиращо заболяване, при условие че инвалидизираното лице бива редовно преглеждано, за да се провери дали все още е в състояние напълно безопасно да управлява превозно средство.

Когато увреждането е статично, свидетелства за управление може да се издават или подновяват без кандидатът да се подлага на редовни медицински прегледи.

Група 2:

- 8.3. Компетентният медицински орган внимателно отчита допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в определението за тази група.

▼M8**СЪРДЕЧНОСЪДОВИ ЗАБОЛЯВАНИЯ**

9. Съречносъдовите болестни състояния или заболявания могат да доведат до внезапно влошаване на мозъчните функции, което представлява опасност за безопасността на движението по пътищата. Тези болестни състояния представляват основание за налагане на временно или трайно ограничение на правата за шофиране.
- 9.1. За следните болестни състояния на сърдечносъдовата система могат да се издават или подновяват свидетелства за управление на превозни средства на кандидати или водачи в посочените групи едва след ефективно лечение на болестта и компетентно медицинско одобрение и ако е необходимо, редовни медицински оценки:
- а) брадикардии (синдром на болния синусов възел или смущения в проводната система) и тахикардии (надкамерни и камерни аритмии) с регистриран синкоп или синкопални случаи поради състояния на аритмия (отнася се за групи 1 и 2);
  - б) брадикардии: синдром на болния синусов възел или смущения в проводната система с атриовентрикуларен AV-блок от втора степен тип Mobitz II, атриовентрикуларен AV-блок от трета степен или периодичен блок на снопа на Хис (единствено за група 2);
  - в) тахикардии (надкамерни и камерни аритмии) със:
    - структурно сърдечно заболяване и продължителна камерна тахикардия (групи 1 и 2), или
    - полиморфна непродължителна камерна тахикардия, продължителна камерна тахикардия или с указание за дефибрилатор (единствено за група 2);
  - г) симптоматика на стенокардия (за групи 1 и 2);

▼ **M8**

- д) присаждане или смяна на постоянен кардиостимулатор (единствено за група 2);
  - е) присаждане или смяна на дефибрилатор или подходящ или неподходящ дефибрилаторен разряд (единствено за група 1);
  - ж) синкоп (временна загуба на съзнание и постурален тонус, характеризираща се с бърза поява, кратка продължителност и спонтанно отшумяване, поради обща церебрална хипоперфузия, с предполагаем рефлекторен произход, неустановена причинност, без признаци за сърдечна болест) (за групи 1 и 2);
  - з) остър коронарен синдром (за групи 1 и 2);
  - и) стабилна стенокардия, ако симптомите не се появяват при леко физическо натоварване (за групи 1 и 2);
  - й) перкутанна коронарна интервенция (PCI) (за групи 1 и 2);
  - к) операция за присаждане на аортокоронарен байпас (CABG) (за групи 1 и 2);
  - л) инсулт/преходен исхемичен удар (ТИА) (за групи 1 и 2);
  - м) значителна стеноза на каротидната артерия (единствено за група 2);
  - н) максимален диаметър на аортата > 5,5 cm (единствено за група 2);
  - о) сърдечна недостатъчност:
    - I, II, III степен по NYHA (единствено за група 1),
    - I и II степен по NYHA, при условие че левокамерната фракция на изтласкване е най-малко 35 % (единствено за група 2);
  - п) трансплантация на сърце (за групи 1 и 2);
  - р) сърдечноподпомагашо устройство (единствено за група 1);
  - с) операция на сърдечна клапа (за групи 1 и 2);
  - т) хипертоничен инцидент (повишено систолично кръвно налягане ≥ 180 mmHg или диастолично кръвно налягане ≥ 110 mmHg, придружено от пряко или постепенно увреждане на орган) (за групи 1 и 2);
  - у) кръвно налягане от III-та степен (диастолично кръвно налягане ≥ 110 mmHg и/или систолично кръвно налягане ≥ 180 mmHg) (единствено за група 2);
  - ф) вродена кардиопатия (за групи 1 и 2);
  - х) хипертрофична кардиомиопатия без синкоп (единствено за група 1);
  - ц) синдром на удължения QT интервал със синкоп, полиморфна камерна тахикардия или QTc-интервал > 500 ms (единствено за група 1).
- 9.2. За следните увреждания на сърдечносъдовата система не се издават или подновяват свидетелства за управление на превозни средства на кандидати или водачи в посочените групи:
- а) присаден дефибрилатор (единствено за група 2);

▼ **M8**

- б) периферна съдова болест — гръдна и коремна аортна аневризма, когато максималният диаметър на аортата предполага значителен риск от внезапно скъсване и съответно от внезапен инвалидиращ инцидент (за групи 1 и 2);
- в) сърдечна недостатъчност:
  - IV степен по NYHA (единствено за група 1),
  - III и IV степен по NYHA (единствено за група 2),
- г) сърдечноподпомагащи устройства (единствено за група 2);
- д) болест на сърдечната клапа с аортна регургитация, аортна стеноза, митрална регургитация или митрална стеноза, ако функционалната способност се оценява на IV степен по NYHA или са регистрирани синкопални случаи (единствено за група 1);
- е) болест на сърдечната клапа при степени III или IV по NYHA или с фракция на изтласкване под 35 %, митрална стеноза и тежка белодробна хипертония или с тежка ехографски прецизирана аортна стеноза или аортна стеноза, предизвикваща синкоп; с изключение на напълно асимптоматична тежка аортна стеноза, ако са изпълнени изискванията за поносимост на физическо натоварване (единствено за група 2);
- ж) структурни и електрически кардиомиопатии — хипертрофична кардиомиопатия с регистриран синкоп или когато са налице две или повече от следните условия: дебелина на стената на лявата камера > 3 cm, непродължителна камерна тахикардия, регистриран случай на внезапна смърт в семейството (при роднина от първа степен), отсъствие на повишено кръвно налягане при физическо усилие (единствено за група 2);
- з) синдром на удължения QT интервал със синкоп, полиморфна камерна тахикардия и QTc-интервал > 500 ms (единствено за група 2);
- и) синдром на Бругада със синкоп или осуетена внезапна сърдечна смърт (за групи 1 и 2).

Свидетелства за управление на превозни средства могат да се издават или подновяват в изключителни случаи, при условие че това е надлежно обосновано от компетентно медицинско заключение и при условие че се провеждат редовни медицински оценки, които да гарантират, че лицето е все още в състояние безопасно да управлява превозно средство, като се вземат предвид последиците от заболяването.

9.3. Други кардиомиопатии

Оценява се рискът от внезапни увреждащи инциденти при кандидати или водачи с добре познати кардиомиопатии (например аритмогенна деснокамерна кардиомиопатия, некомпактна кардиомиопатия, катехоламинергична полиморфна камерна тахикардия и синдром на скъсения QT интервал) или с нови кардиомиопатии, които биха могли да бъдат открити в бъдеще. Изисква се внимателна оценка от специалист. Взимат се предвид прогностичните признаци на въпросната кардиомиопатия.

9.4. Държавите членки могат да ограничат издаването или подновяването на свидетелства за управление на превозни средства на кандидати или водачи с други сърдечносъдови заболявания.

▼ **M1**

ЗАХАРЕН ДИАБЕТ

- 10. В следващите параграфи „остра хипогликемия“ означава, че е необходима помощта на друго лице, а „повтаряща се хипогликемия“ се определя като втори пристъп на остра хипогликемия в период от 12 месеца.

▼ M1

Група 1:

- 10.1. Свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на кандидати или водачи, страдащи от захарен диабет. Когато се лекуват с лекарствени средства, лицата следва да представят заключение за годност от медицинска комисия и да се подлагат редовно на медицински прегледи, които са съобразени с всеки отделен случай и се провеждат поне веднъж на максимум пет години.

▼ M8

- 10.2. Кандидат или водач, страдащ от захарен диабет, лекуван с лекарствен продукт, който потенциално може да предизвика хипогликемия, трябва да докаже, че разбира какво крие рискът от хипогликемия и че е способен да се справи адекватно с това състояние.

Не се издават или подновяват свидетелства за управление на кандидати или водачи, които нямат адекватно разбиране за хипогликемията.

Не се издават или подновяват свидетелства за управление на кандидати или водачи, които страдат от хронична остра хипогликемия, освен ако не представят в своя подкрепа компетентно медицинско заключение и не провеждат редовни медицински прегледи. При хронични остри хипогликемии в будно състояние не се издава или подновява разрешително до 3 месеца след последния случай.

Свидетелства за управление на превозни средства могат да се издават или подновяват в изключителни случаи, при условие че това е надлежно обосновано от компетентно медицинско заключение и при условие че се провеждат редовни медицински оценки, които да гарантират, че лицето е все още в състояние безопасно да управлява превозно средство, като се вземат предвид последиците от заболяването.

▼ M1

Група 2:

- 10.3. Възможно е издаването/подновяването на свидетелство за управление от група 2 на водачи, страдащи от захарен диабет. При лечение с лекарствени продукти, което крие риск от предизвикване на хипогликемия (т.е. лечение с инсулин и някои таблетки), следва да се прилагат следните критерии:

- няма случаи на остра хипогликемия през предходните 12 месеца,
- водачът напълно осъзнава състоянието на хипогликемия,
- водачът трябва да демонстрира подходящ контрол на състоянието посредством редовно наблюдение на кръвната захар, най-малко два пъти на ден и в моменти, имащи отношение към управлението на МПС,
- водачът трябва да демонстрира, че осъзнава риска от хипогликемия,
- няма други възпиращи усложнения от захарния диабет.

Освен това в тези случаи свидетелствата се издават, при условие че е налице становище от компетентен медицински орган и се извършват редовни медицински прегледи поне веднъж на максимум три години.

- 10.4. Състояние на остра хипогликемия в будно състояние, дори когато не е свързано с управление на МПС, следва да бъде докладвано и трябва да доведе до преразглеждане на издаденото разрешително за управление на МПС.

▼ M6

НЕВРОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ И СИНДРОМ НА ОБСТРУКТИВНА СЪННА АПНЕЯ

НЕВРОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

- 11.1. Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, страдащи от сериозно неврологично заболяване, освен ако молбата е подкрепена от квалифицирано медицинско заключение.

▼ **M6**

Неврологични нарушения, свързани със заболявания или хирургическа намеса, засягащи централната или периферната нервна система, които водят до сетивни или двигателни дефицити и засягат равновесието и координацията, трябва да бъдат внимателно отчетени от гледна точка на функционалните им последствия и опасността от прогресиране. В такива случаи свидетелството може да бъде издадено или подновено, при условие че се извършват периодични оценки при наличие на опасност от влошаване.

СИНДРОМ НА ОБСТРУКТИВНА СЪННА АПНЕЯ

- 11.2. В следващите параграфи: леката форма на синдрома на обструктивна сънна апнея съответства на брой апнеи/хипопнеи на час (т.нар. апнеично-хипопнеичен индекс) — между 15 и 29, а острата форма на синдрома на обструктивна сънна апнея съответства на апнеично-хипопнеичен индекс от 30 и повече, като и двете форми се свързват с прекомерна сънливост през деня.
- 11.3. Кандидатите или водачите, за които има съмнения за лека или остра форма на синдрома на обструктивна сънна апнея, се насочват към квалифицирана медицинска помощ, преди да бъде издадено или подновено свидетелството за управление. Може да им се препоръча да не управляват превозни средства до потвърждаване на диагнозата.
- 11.4. Свидетелства за управление могат да се издават на кандидати или водачи със лека или остра форма на синдрома на обструктивна сънна апнея, които покажат адекватен контрол на състоянието си, както и че спазват подходящо лечение и има подобряване на състоянието на сънливост, ако случаят е такъв, което е потвърдено от квалифицирано медицинско заключение.
- 11.5. Кандидатите или водачите с лека или остра форма на синдрома на обструктивна сънна апнея преминават периодични медицински прегледи, чиито интервали не превишават три години за водачите от група 1 и една година за водачите от група 2, с цел да се установи доколко се спазва лечението, както и необходимостта от продължаване на лечението и от продължаване на доброто бдително наблюдение на състоянието.

▼ **M1**

ЕПИЛЕПСИЯ

12. Епилептичните припадъци или други внезапни смущения на съзнанието съставляват сериозна опасност за безопасността на движението, ако възникнат при лице, управляващо моторно превозно средство.

Счита се, че е налице епилепсия, когато лицето е имало два или повече епилептични припадъка в разстояние от по-малко от пет години. Провокиран епилептичен припадък се определя като припадък, причинен от установим фактор, който може да бъде избегнат.

На лице, което има начален или изолиран епилептичен припадък или което е губило съзнание, следва да се препоръча да не управлява МПС. Необходимо е да се изготви специален доклад, който посочва периода на забрана за управление на МПС и изискваното проследяване на здравословното състояние.

От изключителна важност е да се определи конкретният вид на епилептичен синдром или припадък на лицето, за да се извърши подходяща оценка на възможността на лицето да управлява МПС безопасно (като се отчита и рискът от следващи припадъци) и за да се назначи подходяща терапия. Това се прави от невролог.

Група 1:

- 12.1. Свидетелствата за управление на водачи от група 1 с епилепсия се преразглеждат до момента, в който лицата нямат епилептични припадъци в продължение на най-малко пет години.

Ако лицето страда от епилепсия, критериите за безусловно свидетелство за управление не са изпълнени. Това следва да се съобщи на органа, който издава свидетелството.

▼ M1

- 12.2. Провокиран епилептичен припадък: кандидат, който е имал провокиран епилептичен припадък поради установим фактор, който има малка вероятност да се прояви по време на управление на МПС, може, като случаят се преценява индивидуално, и след становище на невролог, да бъде обявен за годен да управлява МПС (оценката, по целесъобразност, може да е в съответствие с други раздели от приложение III (например в случай на употреба на алкохол или други свързани заболявания).
- 12.3. Първи и единствен непровокиран припадък: кандидат, който е имал първи непровокиран епилептичен припадък, може да бъде обявен за годен да управлява МПС след период от шест месеца, в който не е имал припадъци, при условие че е извършена подходяща медицинска оценка. Националните органи могат да позволят на водачи с добри прогностични показатели да управляват МПС преди изтичането на този срок.
- 12.4. Други случаи на загуба на съзнание: загубата на съзнание се оценява с оглед на риска от повторна загуба по време на шофиране.
- 12.5. Епилепсия: водачите или кандидатите могат да бъдат обявени за годни да управляват МПС след едногодишен период без припадъци.
- 12.6. Припадъци единствено по време на сън: кандидат или водач, който има припадъци единствено по време на сън, може да бъде обявен за годен да управлява МПС, ако тази тенденция е установена за период, не по-малък от изисквания при епилепсия период без припадъци. В случай на пристъп/припадък в будно състояние, преди да се издаде свидетелство, е необходим период от една година, през който няма друг такъв случай (вж. „Епилепсия“).
- 12.7. Припадъци, които не засягат съзнанието или способността за действие: кандидат или водач, който има единствено припадъци, които е доказано, че не засягат неговото съзнание, нито пък предизвикват каквото и да било функционално нарушение, може да бъде обявен за годен да управлява МПС, ако тази тенденция е установена за период не по-малък от изисквания при епилепсия период без припадъци. В случай на каквото и да било друг вид пристъп/припадък, преди да се издаде свидетелство, е необходим период от една година, през който няма друг такъв случай (вж. „Епилепсия“).
- 12.8. Припадъци поради промени или намаляване по лекарско предписание на противоепилептична терапия: на пациента може да бъде препоръчано да не управлява МПС от началото на периода на постепенно спиране на лечението и за период от шест месеца след пълното му прекратяване. Припадъци по време на промяна или спиране по лекарско предписание на лечението изискват срок от три месеца, през които управлението на МПС не е разрешено, ако предишното ефективно лечение е подновено.
- 12.9. След хирургическа намеса за лечение на епилепсия: вж. „Епилепсия“.

Група 2:

- 12.10. Кандидатът трябва да не е приемал противоепилептични лекарствени средства по време на изисквания при епилепсия период без припадъци. Осъществено е подходящо медицинско проследяване. След подробни неврологични изследвания не е установена никаква значима церебрална патология и на електроенцефалограмата не се открива епилептично огнище. След остър пристъп е необходимо провеждането на подходяща неврологична оценка и електроенцефалограма.

▼ M1

12.11. Провокиран епилептичен припадък: кандидат, който е имал провокиран епилептичен припадък поради установим фактор, който има малка вероятност да се прояви по време на управление на МПС, може, като случаят се преценява индивидуално, и след становище на невролог, да бъде обявен за годен да управлява МПС. След остър пристъп е необходимо провеждането на подходяща неврологична оценка и електроенцефалограма.

На лице, което страда от структурно вътрешно церебрално поражение и е с повишен риск от припадъци, не следва да се разрешава да управлява превозни средства от група 2, докато рискът от епилепсия не спадне до поне 2 % на година. Оценката следва, при целесъобразност, да е в съответствие с други раздели от приложение III (например в случай на употреба на алкохол).

12.12. Първи и единствен непровокиран припадък: кандидат, който е имал първи непровокиран епилептичен припадък, може да бъде обявен за годен да управлява МПС след изтичането на период от пет години, в който не е имал припадъци и през който не е употребявал лекарствени продукти против епилепсия, при условие че е извършена подходяща неврологична оценка. Националните органи могат да позволят на водачи с добри прогностични показатели да управляват МПС преди изтичането на този срок.

12.13. Други случаи на загуба на съзнание: загубата на съзнание се оценява с оглед на риска от повторна загуба на съзнанието по време на шофиране. Този риск следва да бъде 2 % на година или по-нисък.

12.14. Епилепсия: следва да измине период от десет години, през който лицето няма припадъци и не употребява противоепилептични лекарствени продукти. Националните органи могат да позволят на водачи с добри прогностични показатели да управляват МПС преди изтичането на този срок. Това се прилага и в случай на фокални припадъци.

Някои нарушения (например артерио-венозни нарушения или вътрешномозъчен кръвоизлив) водят до повишен риск от припадъци, дори ако такива все още не са се появили. В такива ситуации е необходимо провеждането на оценка от компетентен медицински орган; рискът от припадъци следва да бъде 2 % на година или по-нисък, за да е възможно издаването на свидетелство за управление на МПС.

▼ B

ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Група 1:

13.1. Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, страдащи от:

— дълбоки психични разстройства, независимо дали вродени или причинени от заболяване, травма или неврохирургически операции;

— силно изоставане в умственото развитие;

— тежки поведенчески проблеми поради старост; или личностни недостатъци, водещи до силно влошаване на разсъдъка, поведението или адаптивността,

освен ако молбата е подкрепена от квалифицирано медицинско заключение и ако е необходимо, при условие провеждането на редовни медицински прегледи.

Група 2:

13.2. Компетентният медицински орган внимателно отчита допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на моторните превозни средства, попадащи в дефиницията на тази група.

▼ B**АЛКОХОЛ**

14. Консумацията на алкохол представлява голяма опасност за безопасността на движението по пътищата. Предвид мащабността на този проблем, медицинската колегия трябва да бъде много бдителна.

Група 1:

- 14.1. Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи на МПС с алкохолна зависимост, или които не могат да се въздържат от шофиране след употреба на алкохол.

След доказан период на въздържание и при представяне на квалифицирано медицинско заключение и под условие провеждането на редовни медицински прегледи, може да бъде издадено или подновено свидетелство за управление на кандидати или водачи, които в миналото са били зависими от алкохол.

Група 2:

- 14.2. Компетентният медицински орган внимателно отчита допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в определението за тази група.

ЛЕКАРСТВЕНИ И ЛЕЧЕБНИ СРЕДСТВА

15. Злоупотреба:

Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, които са зависими от психотропни вещества, или които не са зависими от такива вещества, но злоупотребяват с тях редовно, независимо от исканата категория свидетелство.

Редовна употреба:

Група 1:

- 15.1. Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, редовно употребяващи психотропни вещества под каквато и да е форма, които могат да увредят способността за безопасно управление, когато поеманите количества са такива, че имат отрицателен ефект върху управлението на МПС. Това се отнася и за всички други лечебни средства или комбинации от лечебни средства, които влияят на способността за управление на превозно средство.

Група 2:

- 15.2. Компетентният медицински орган внимателно отчита допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на моторните превозни средства, попадащи в дефиницията на тази група.

БЪБРЕЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Група 1:

- 16.1. Свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на кандидати или водачи, страдащи от значителна бъбречна недостатъчност, при наличие на квалифицирано медицинско заключение и под условие за провеждане на редовни медицински прегледи.

Група 2:

- 16.2. Освен в изключителни случаи, надлежно обосновани от квалифицирано медицинско заключение и под условие за провеждане на редовни медицински прегледи, свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, страдащи от значителна и необратима бъбречна недостатъчност.

▼B

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Група 1:

17.1. , свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на кандидати или водачи с трансплантиран орган или имплантиран изкуствен орган, който засяга способността за управление на превозно средство, съгласно квалифицирано медицинско заключение и ако е необходимо, при провеждане на редовни медицински прегледи.

Група 2:

17.2. Компетентният медицински орган внимателно отчита допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в определението за тази група.

18. По принцип, ако кандидатът или водачът страда от заболяване, което не е упоменато в предходния параграф, но предполага или води до функционална недостатъчност, засягаща сигурността зад волана, свидетелство за управление не се издава или подновява, освен ако молбата е подкрепена от квалифицирано медицинско заключение и под условие, ако е необходимо, провеждането на редовни медицински прегледи.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

МИНИМАЛНИ СТАНДАРТИ ЗА ЛИЦА КОИТО ПРОВЕЖДАТ ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА МПС

1. **Изисквани компетенции от изпитвания по управление на превозно средство**
  - 1.1. Лице, което е упълномощено да провежда практическа преценка в превозно средство на управлението на кандидат, трябва да има познания, умения и разбиране, свързани с темите, изброени в точки 1.2 до 1.6.
    - 1.2. Компетенциите на изпитвания трябва да бъдат релевантни за преценката на представянето на кандидат, който кандидатства за категорията за правоуправление, за която се извършва изпита.
      - 1.3. Познания и разбиране на управлението на превозно средство и преценка:
        - теория на поведението на управление,
        - усещане на опасности и избягване на произшествия,
        - учебната програма, подкрепяща стандартите на изпита по управление,
        - изискванията на изпита по управление,
        - релевантно пътно и трафик законодателство, включително релевантно законодателство на ЕС и национално законодателство и тълкувателни насоки,
        - теория и техники на оценяване,
        - защитно управление.
      - 1.4. Умения за оценяване:
        - способност да наблюдава точно, да извършва мониторинг и да оценява цялостното представяне на кандидата, по-специално:
          - правилно и всестранно разпознаване на опасни ситуации,
          - точно определяне причината и възможния ефект на такива ситуации,
          - постигане на компетентност и разпознаване на грешки,
          - еднообразие и последователност в оценката,
        - да асимилира бързо информация и извлича ключовите точки,
        - да гледа напред, да идентифицира потенциалните проблеми и да разработва стратегии за справянето с тях,
        - да предоставя своевременна и конструктивна обратна връзка.
    - 1.5. Лични умения за управление на превозно средство:
      - Лицето, упълномощено да провежда практически изпит за категория на свидетелство за управление, трябва да може да управлява в съгласие с високите стандарти този тип моторно превозно средство.

▼B

- 1.6. Качество на работа:
- да определи и съобщи какво кандидатът може да очаква по време на изпита,
  - да комуникира ясно, като избира съдържанието, стила и езика да подхожда на публиката и контекста и да отговаря на запитвания на кандидатите,
  - да осигурява ясна обратна информация за резултатите от изпита,
  - да третира кандидатите с уважение и без дискриминация.
- 1.7. Познания по техническите и физическите свойства на превозното средство:
- познания по техническите свойства на превозното средство, като управление, гуми, спирачки, светлини, специално за мотоциклети и тежки превозни средства,
  - безопасно товарене,
  - познания за физическите свойства на превозното средство, като скорост, триене, динамика, енергия.
- 1.8. Управление по горивно икономичен и екологосъобразен начин.
- 2. Общи условия**
- 2.1. Изпитващ по управление на превозно средство категория В:
- а) трябва да е притежавал свидетелство за категория В поне 3 години;
  - б) трябва да е поне 23-годишен;
  - в) трябва успешно да е завършил първоначалната квалификация, предвидена в точка 3 от настоящото приложение, и след това да е следвал разпоредбите за осигуряване на качество и периодично обучение, както е предвидено в точка 4 от настоящото приложение;
  - г) трябва да е завършил професионално образование, което води до завършване на ниво 3, както е определено с Решение 85/368/ЕИО на Съвета от 16 юли 1985 г. относно съответствието между професионалните квалификации на държавите-членки на Европейската общност ⁽¹⁾.
  - д) не може да работи едновременно като инструктор в школа по управление на превозно средство.
- 2.2. Изпитващ по управление на превозно средство за другите категории:
- а) трябва да е притежавал свидетелство за управление на превозно средство за съответната категория или да притежава еквивалентни познания чрез адекватна професионална квалификация;
  - б) трябва успешно да е завършил първоначалната квалификация, предвидена в точка 3 от настоящото приложение, и след това да е следвал разпоредбите за осигуряване на качество и периодично обучение, както е предвидено в точка 4 от настоящото приложение;
  - в) трябва да е бил квалифициран изпитващ по управление на превозно средство за категория В най-малко 3 години; прави се изключение от този срок, при условие че изпитващият може да предостави доказателства за:
    - най-малкото 5 години управление в съответната категория, или

⁽¹⁾ ОВ L 199, 31.7.1985 г., стр. 56.

▼B

— теоретична и практическа оценка на способността да управлява превозно средство със стандарт, по-висок от необходимия за получаване на свидетелство за управление, което прави това изискване ненужно,

г) трябва да е завършил професионално образование, което води до завършване на ниво 3, както е дефинирано с Решение 85/368/ЕИО на Съвета;

д) не може да работи едновременно като инструктор в школа по управление на превозно средство.

2.3. *Еквивалентност*

2.3.1. Държавите-членки могат да упълномощат изпитващ да провежда изпити за управление на превозно средство за категории АМ, А1, А2 и А след преминаване на първоначалната квалификация, предписана в точка 3 за една от тези категории.

2.3.2. Държавите-членки могат да упълномощат изпитващ да провежда изпити за управление на МПС за категории С1, С, D1 и D след преминаване на първоначалната квалификация, предписана в точка 3 за една от тези категории.

2.3.3. Държавите-членки могат да упълномощат изпитващ да провежда изпити за управление на превозно средство за категории ВЕ, С1Е, СЕ, D1Е и DE след преминаване на първоначалната квалификация, предписана в точка 3 за една от тези категории.

3. **Първоначална квалификация**

3.1. *Първоначално обучение*

3.1.1. Преди дадено лице да може да бъде упълномощено да провежда изпити по управление на превозно средство, то трябва успешно да е завършило учебна програма, специфицирана от държавата-членка, за да има компетенциите, постановени в точка 1.

3.1.2. Държавите-членки трябва да определят дали съдържанието на дадена програма за обучение ще е свързано с упълномощаването за провеждане на изпити по управление на МПС за една категория свидетелство за управление на превозно средство или за повече от една.

3.2. *Изпити*

3.2.1. Преди дадено лице да може да бъде упълномощено да провежда изпити по управление на превозно средство, то трябва да демонстрира задоволителен стандарт на познания, разбиране, умения и способност по отношение на предметите, изброени в точка 1.

3.2.2. Държавите-членки провеждат изпитен процес, който оценява, по педагогически подходящ начин, компетенциите на лицето, както са дефинирани в точка 1, по-специално точка 1.4. Изпитният процес трябва включва както теоретичен елемент, така и практически елемент. Оценка на базата на компютър може да използва, когато е подходящо. Подробната информация относно природата и продължителността на изпитите и оценките в рамките на изпита са по усмотрение на индивидуалните държави-членки.

3.2.3. Държавите-членки трябва да определят дали съдържанието на даден изпит ще е свързано с упълномощаването за провеждане на изпити по управление на МПС за една категория свидетелство за управление на МПС или за повече от една.

4. **Осигуряване на качество и периодично обучение**

4.1. *Осигуряване на качество*

4.1.1. Държавите-членки разполагат с механизми за осигуряване на качество, за да поддържат стандартите на изпитващите по управление на превозно средство.

▼B

- 4.1.2. Механизмите за осигуряване на качество трябва да включват надзор на изпитващите по време на работа, тяхното допълнително обучение и повторно акредитиране, тяхното продължаващо професионално развитие и периодичен преглед на резултатите от изпитите по управление на превозно средство, които те са провели.
- 4.1.3. Държавите-членки трябва да осигурят всеки изпитващ да подлежи на годишен надзор с използването на механизмите за осигуряване на качество, изброени в точка 4.1.2. Нещо повече, държавите-членки трябва да осигурят всеки изпитващ да е наблюдаван по време на провеждане на изпити веднъж на 5 години, за минимален срок кумулативно най-малкото половин ден, позволяващо наблюдението на няколко изпита. Когато се идентифицират проблеми, трябва да се приложат коригиращи действия. Лицето, което извършва надзора, трябва да бъде лице, упълномощено от държавата-членка за тази цел.
- 4.1.4. Държавите-членки могат да предвидят, когато изпитващ е упълномощен да провежда изпити по управление на превозно средство в повече от една категория, когато удовлетворява изискванията на надзора по отношение на изпитите за една категория, да удовлетворява изискванията на повече от една категория.
- 4.1.5. На работата по време на изпита по управление на превозно средство трябва да се извършва мониторинг и надзор от орган, упълномощен от държавата-членка, за да се осигури правилно и последователно прилагане на оценяването.
- 4.2. *Периодично обучение*
- 4.2.1. Държавите-членки осигуряват, за да останат упълномощени, изпитващите по управление на превозно средство, независимо от броя на категориите, за които те са акредитирани, да преминават:
- минимално редовно периодично четиридневно обучение общо за срок от две години, за да:
  - поддържат и освежават необходимите познания и изпитващи умения,
  - развиват нови компетенции, които са станали съществени за упражняването на тяхната професия,
  - осигурят изпитващият да продължава да провежда изпити съгласно честен и еднакъв стандарт,
  - минимално периодично обучение от най-малко пет дни за срок от пет години,
  - за да развиват и поддържат необходимите практически умения за управление на превозно средство.
- 4.2.2. Държавите-членки вземат подходящите мерки, за да осигурят своевременно специфично обучение на тези изпитващи, за които действащата система за осигуряване на качество е установила сериозна неудовлетворителна работа.
- 4.2.3. Характерът на периодичното обучение може да приеме формата на инструктаж, обучение в класна стая, конвенционално учене или учене на базата на компютър и може да се провежда на индивидуална или групова база. То може да включва такава повторна акредитация, каквато държавите-членки считат за подходящо.
- 4.2.4. Държавите-членки могат да предвидят, когато изпитващ е упълномощен да провежда изпити по управление на превозно средство в повече от една категория, когато удовлетворява изискванията за периодично обучение по отношение на изпитите за една категория, да удовлетворява изискванията на повече от една категория., при условия че са удовлетворени условията, постановени в точка 4.2.5.
- 4.2.5. Когато изпитващ не е провеждал изпити за категория в рамките на 24-месечен период, изпитващият се подлага на подходяща повторна оценка преди да му бъде позволено да провежда изпити по управление на превозно средство за тази категория. Това повторно оценяване може да бъде извършено като част от изискването, постановено в точка 4.2.1.

▼B**5. Придобити права**

- 5.1. Държавите-членки могат да позволят на лица, упълномощени да провеждат изпити по управление на превозно средство непосредствено преди тези разпоредби да влязат в сила, да продължат да провеждат изпити, независимо от това, че те не са били упълномощени в съответствие с общите условия в точка 2 или първоначалния квалификационен процес, постановен в точка 3.
- 5.2. Независимо от това, такива изпитващи подлежат на редовен надзор и на механизмите за осигуряване на качество, постановени в точка 4.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ И ИЗПИТВАНЕ НА ВОДАЧИ НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА ЗА КОМПОЗИЦИИ, КАКТО СА ДЕФИНИРАНИ ВЪВ ВТОРАТА АЛИНЕЯ ОТ ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 4, БУКВА Б)

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки за:
  - подобряване и надзор на обучението, предвидени в член 7, параграф 1, буква г) или,
  - организират изпит за проверка на уменията и поведението, предвиден в член 7, параграф 1, буква г).
2. Продължение на обучението на водача
  - най-малко 7 часа.
3. Съдържание на обучението на водача

Обучението на водача покрива познанията, уменията и поведението, както са описани в точки 2 и 7 от приложение II. Особено внимание се обръща на:

  - динамиката на движението на моторното превозно средство, критерии за безопасност, влачещо превозно средство и ремарке (съединителен механизъм), правилно товарене и приспособления за безопасност;

Практическият компонент включва следните упражнения: увеличаване и намаляване на скоростта, обръщане, спиране, разстояние на спиране, промяна на пътното платно, действия спиране/избягване, люлеене на ремарке, откачане и повторно закачване на ремарке към неговия влекач, паркиране;

  - Всеки участник в обучението трябва да изпълни практическия компонент и да демонстрира своите умения и поведение по публични пътища,
  - Композициите от превозни средства, използвана за обучението трябва да попадат в рамките на категорията на свидетелството за управление, за която участниците кандидатстват.
4. Продължителност и съдържание на изпита за проверка на умения и поведение

Продължителността на изпита и пропътуваното разстояние трябва да бъдат достатъчни, за да се оценят уменията и поведението, постановени в точка 3.

*ПРИЛОЖЕНИЕ VI***МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ И ИЗПИТВАНЕ ЗА
МОТОЦИКЛЕТИ В РАМКИТЕ НА КАТЕГОРИЯ А (ПРОГРЕСИВЕН
ДОСТЪП)**

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки за:
    - подобряване и надзор на обучението, предвидени в член 7, параграф 1, буква в) или,
    - организират изпит за проверка на уменията и поведението, предвиден в член 7, параграф 1, буква в).
  2. Продължение на обучението на водача
    - най-малко 7 часа.
  3. Съдържание на обучението на водача
    - Обучението на водача съдържа всички аспекти, покрити в точка 6 от приложение II.
    - Всеки участник трябва да изпълни практическите компоненти на обучението и да демонстрира своите умения и поведение по публичните пътища.
    - Мотоциклетите, използвани за обучението, трябва да попадат в рамките на категорията на свидетелството за управление, за която участниците кандидатстват.
  4. Продължителност и съдържание на изпита на умения и поведение
- Продължителността на изпита и изминатото разстояние трябва да бъдат достатъчни, за да се оценят уменията и поведението, постановени в точка 3.

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

Част А

ОТМЕНЕНИ ДИРЕКТИВИ, ПОСЛЕДВАЩО ИЗМЕНЕНИ

(посочени в член 17)

Директива 91/439/ЕИО на Съвета ⁽¹⁾	(ОВ L 237, 24.8.1991 г., стр. 1)
Директива 94/72/ЕО на Съвета	(ОВ L 337, 24.12.1994 г., стр. 86)
Директива 96/47/ЕО на Съвета	(ОВ L 235, 17.9.1996 г. стр. 1)
Директива 97/26/ЕО на Съвета	(ОВ L 150, 7.6.1997 г., стр. 41)
Директива 2000/56/ЕО на Комисията	(ОВ L 237, 21.9.2000 г., стр. 45)
Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, само член 10, параграф 2	(ОВ L 226, 10.9.2003, стр. 4)
Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета, само приложение II, точка 24	(ОВ L 284, 31.10.2004 г., стр. 1)

⁽¹⁾ Директива 91/439/ЕО също е изменена със следния акт, който не е отменен: Акт за присъединяване от 1994 г.

Част Б

КРАЙНИ СРОКОВЕ ЗА ТРАНСПОНИРАНЕ В НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ЗА ПРИЛАГАНЕ

(посочени в член 17)

Директива	Крайна дата за транспониране	Дата на прилагане
Директива 91/439/ЕИО	1 юли 1994 г.	1 юли 1996 г.
Директива 94/72/ЕО	-	1 януари 1995 г.
Директива 96/427/ЕО	-	16 юли 1996 г.
Директива 96/47/ЕО	1 юли 1994 г.	1 юли 1996 г.
Директива 97/26/ЕО	1 януари 1998 г.	1 януари 1998 г.
Директива 2000/56/ЕО	30 септември 2003 г.	30 септември 2003 г., 30 септември 2008 г. (приложение II, точка 6.2.5) и 30 септември 2013 г. (приложение II, точка 5.2)
Директива 2003/59/ЕО	10 септември 2006 г.	10 септември 2008 г. (пътнически транспорт) и 10 септември 2009 г. (транспорт на стоки)

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЯТА

Директива 91/439/ЕИО	Настоящата директива
Член 1, параграф 1, първо изречение	Член 1 параграф 1, първо изречение
Член 1, параграф 1, второ изречение	-
-	Член 1, параграф 2
Член 1, параграф 2	Член 2, параграф 1
-	Член 2, параграф 2
Член 1, параграф 3	-
Член 2, параграф 1	Член 1, параграф 1, второ изречение
Член 2, параграф 2	Член 3, параграф 1
	Член 3, параграф 2
	Член 3, параграф 3
Член 2, параграф 3	-
Член 2, параграф 4	-
Член 3, параграф 1, първа алинея, встъпителни думи	Член 4, параграф 1, първо изречение
-	Член 4, параграф 2, първо тире
-	Член 4, параграф 2, второ тире
Член 3, параграф 1, първа алинея, първо тире	Член 4, параграф 3, първо тире
Член 3, параграф 1, първа алинея, второ тире	Член 4, параграф 4, буква б), първа алинея,
Член 3, параграф 1, първа алинея, трето тире	Член 4, параграф 4, буква б), втора алинея
Член 3, параграф 1, първа алинея, четвърто тире	Член 4, параграф 4, буква в)
Член 3, параграф 1, първа алинея, пето тире	Член 4, параграф 4, буква е)
Член 3, параграф 1, първа алинея, шесто тире	Член 4, параграф 4, буква ж)
Член 3, параграф 1, първа алинея, седмо тире	Член 4, параграф 4, буква й)
Член 3, параграф 1, първа алинея, осмо тире	Член 4, параграф 4, буква к)
Член 3, параграф 2, първа алинея, встъпителни думи	-
Член 3, параграф 2, първа алинея, първо тире	Член 4, параграф 3, буква а)
Член 3, параграф 2, първа алинея, второ тире	Член 4, параграф 4, буква а)

▼ B

Директива 91/439/ЕИО	Настоящата директива
Член 3, параграф 2, първа алинея, трето тире	Член 4, параграф 4, буква г)
Член 3, параграф 2, първа алинея, четвърто тире	Член 4, параграф 4, буква а)
Член 3, параграф 2, първа алинея, пето тире	Член 4, параграф 4, буква з)
Член 3, параграф 2, първа алинея, шесто тире, встъпителни думи	Член 4, параграф 4, буква и)
Член 3, параграф 2, първа алинея, шесто тире, първо подтире	-
Член 3, параграф 2, първа алинея, шесто тире, второ подтире	-
Член 3, параграф 3, встъпителни думи	-
Член 3, параграф 3, първо тире	Член 4, параграф 1, трето изречение
Член 3, параграф 3, второ тире, първа алинея	Член 4, параграф 3, второ тире
Член 3, параграф 3, второ тире, втора алинея	-
Член 3, параграф 3, трето тире	Член 4, параграф 3, първо тире
Член 3, параграф 3, четвърто тире	Член 4, параграф 4, първо тире
Член 3, параграф 3, пето тире	Член 4, параграф 4, второ тире
-	Член 4, параграф 3
Член 3, параграф 4	-
Член 3, параграф 5	-
Член 3, параграф 6	Член 4, параграф 5, първо изречение
-	Член 4, параграф 5, второ изречение
Член 4	Член 5
Член 5, параграф 1	Член 6, параграф 1
Член 5, параграф 1, буква а)	Член 6, параграф 1, буква а)
Член 5, параграф 1, буква б)	Член 6, параграф 1, буква б)
Член 5, параграф 2, встъпителни думи	Член 6, параграф 2, встъпителни думи
Член 5, параграф 2, буква а)	Член 6, параграф 2, буква а)
Член 5, параграф 2, буква б)	Член 6, параграф 2, буква б)

▼B

Директива 91/439/ЕИО	Настоящата директива
-	Член 6, параграф 2, буква в)
-	Член 6, параграф 2, буква г)
-	Член 6, параграф 2, буква д)
-	Член 6, параграф 2, буква е)
Член 5, параграф 3	-
Член 5, параграф 4	Член 6, параграф 4
Член 6, параграф 1, въвеждащи думи	Член 4, параграф 1, второ изречение
Член 6, параграф 1, буква а), първо тире	Член 4, параграф 3, буква а), трето тире
Член 6, параграф 1, буква а), второ тире	Член 4, параграф 4, буква а), второ тире
Член 6, параграф 1, буква б), второ тире	Член 4, параграф 3, буква б), второ тире
-	Член 4, параграф 3, буква в), второ тире
Член 6, параграф 1, буква б), второ тире, първа алтернатива	Член 4, параграф 4, буква б), пета алинея
Член 6, параграф 1, буква б) второ тире, втора алтернатива,	Член 4, параграф 4, буква в), второ тире
Член 6, параграф 1, буква б), трето тире, първа и втора алтернатива	Член 4, параграф 4, буква ж), второ тире
Член 6, параграф 1, буква б), трето тире, трета и четвърта алтернатива	Член 4, параграф 4, буква д), трето тире
Член 6, параграф 1, буква в), първо тире, първа и втора алтернатива	Член 4, параграф 4, буква к), второ тире
Член 6, параграф 1, буква в), първо тире, трета и четвърта алтернатива	Член 4, параграф 4, буква и), второ тире
Член 6, параграф 2	Член 4, параграф 6, първа алинея
-	Член 4, параграф 6, втора алинея
Член 6, параграф 3	Член 4, параграф 6, трета и четвърта алинеи
Член 7, параграф 1, въвеждащи думи	Член 7, параграф 1, въвеждащи думи
Член 7, параграф 1, буква а)	Член 7, параграф 1, буква а)
-	Член 7, параграф 1, буква б)
-	Член 7, параграф 1, буква в)
-	Член 7, параграф 1, буква г)
Член 7, параграф 1, буква б)	Член 7, параграф 1, буква д)

▼B

Директива 91/439/ЕИО	Настоящата директива
Член 7, параграф 2	-
Член 7, параграф 3	-
-	Член 7, параграф 2
-	Член 7, параграф 3
Член 7, параграф 4	Член 7, параграф 4
Член 7, параграф 5	Член 7, параграф 5, буква а)
-	Член 7, параграф 5, буква б)
-	Член 7, параграф 5, буква в)
-	Член 7, параграф 5, буква г)
Член 7а, параграф 1	-
Член 7а, параграф 2	Член 8
Член 7б	Член 9
-	Член 10
Член 8	Член 11
Член 9	Член 12
Член 10	Член 13, параграф 1
-	Член 13, параграф 2
Член 11	Член 14
Член 12, параграф 1	-
Член 12, параграф 2	-
Член 12, параграф 3	Член 15
-	Член 16
Член 13	Член 17, първа алинея
-	Член 17, втора алинея
-	Член 18
Член 14	Член 19
Приложение I	-
Приложение Ia	Приложение I
Приложение II	Приложение II
Приложение II	Приложение III
-	Приложение IV
-	Приложение V
-	Приложение VI